

Patendiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse kokku 7 seaduse sätteid, neist enim muudatusi on patendiseaduses (PatS), kasuliku mudeli seaduses (KasMS), mikrolülituse topoloogia seaduses (MTKS) ja geograafilise tähise kaitse seaduses (GTKS).

Eelnõuga täpsustatakse esindusõiguse küsimusi Patendiametis ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonis, kuna senised piirangud ei ole ühise esindaja või patendivolniku puhul põhjendatud. Lihtsustatakse ka patendivolniku esindusõiguse tõendamist, kaotades nõude esitada koos iga taotluse või avaldusega esindusõigust tõendav volikiri ning asendades selle patendivolniku esindusõiguse eeldusega. Samuti kehtestatakse eelnõuga võimalus anda volikirjas patendivolnikule samas äriühingus tegutseva teise patendivolniku edasivolitamise õigus. See lahendab probleemi, kui patendivolnik on teatud põhjusel töölt eemal ega saa isiklikult esindatava nimel toiminguid teha, ent samas ei saa hetkel kehtiva korra kohaselt volitada ka mõnd teist sama patendivolniku äriühingu kaudu tegutsevat patendivolnikku neid toiminguid tegema. Täpsustatakse taotlejate või õiguste omajate endi seast määratud ühise esindaja esindusõiguse ulatust. Seoses muudatustega esindamises ning üleminekuga elektroonilisele menetlusele täpsustatakse ka Patendiameti teadete edastamise korda. Seoses üleminekuga elektroonilisele menetlusele muudetakse ka riigilõivu tasumise korda.

Muutmist vajavad sätted, mis reguleerivad Patendiameti suhtlust taotleja või avaldajaga või kehtestavad Patendiametile esitatavatele ja ameti poolt väljastatavatele dokumentidele vorminõuded, mis on omased pabertoimikupõhisele menetlusele.

Seoses Patendiameti elektroonilisele menetlusele üleminekuga leiutiste valdkonnas muutub ka riigilõivu tasumise kord. Seni tuli isikul koos taotluse või avaldusega esitada ka andmed lõivu tasumise kohta või seda tõendav dokument. Uue korra kohaselt ei pea taotleja enam tasuma riigilõivu enne taotluse või avalduse esitamist, vaid taotluse/avalduse esitamise järel. Pärast nõutavate dokumentide olemasolu kontrollimist väljastab Patendiamet taotlejale unikaalse viitenumbri, mille alusel lõiv tasutakse. Taotlust või avaldust menetletakse alles siis, kui lõiv on tasutud. Uue süsteemi kõrval säilib alternatiivina ka vana viis, s.o võimalus tasuda lõivu ilma viitenumbrita enne taotluse/avalduse esitamist ning esitada Patendiametile andmed riigilõivu tasumise kohta, mille järel on ametil võimalik kontrollida riigilõivu tasumist. Analoogiline üleminek koos seadusemuudatustega on kaubamärkide ja disainide valdkonnas toimunud 2018-2019. aastal.

Riigilõivuseadus (RLS), kaubamärgiseadus ning tööstusomandi õiguskorralduse aluste seadus (TÕAS) viiakse kooskõlla teistes tööstusomandi valdkonna seadustes tehtud muudatustega, parandatakse vigu ning tehakse keelelisi muudatusi. TÕAS muudatuste läbi kaasajastatakse ka tööstusomandi apellatsioonikomisjoni töökorraldust

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna intellektuaalse omandi ja konkurentsioiguse talituse (IOT) juhataja Gea Lepik (teenistusest lahkunud) ja IOT nõunik Martin Jõgi (martin.jogi@just.ee) ning sellesse on panustanud Patendiameti intellektuaalomandiõiguse osakonna juhataja Cady-Kaisa Rivera (627 7917, cadykaisa.rivera@epa.ee), sama osakonna jurist Igor Skorohodov (627 7916, igor.skorohodov@epa.ee) ning patendiosakonna nõunik Raul Kartus (627 7923, raul.kartus@epa.ee). Seletuskirja mõjude analüüsi koostamisse on panustanud Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna õigusloome korralduse talituse nõunik Joel Kook (620 8248, joel.kook@just.ee) ning eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna õigusloome korralduse talituse toimetaja Mari Koik (620 8270, mari.koik@just.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõuga muudetakse järgmiste seaduste järgmisi redaktsioone:

- 1) geograafilise tähise kaitse seadus (GTKS), RT I, 01.07.2020, 2;
- 2) kasuliku mudeli seadus (KasMS), RT I, 12.07.2014, 58;
- 3) kaubamärgiseadus (KaMS), RT I, 28.12.2011, 4;
- 4) mikrolülituse topoloogia kaitse seadus (MTKS), RT I, 12.07.2014, 99;
- 5) patendiseadus (PatS), RT I, 12.07.2014, 105;
- 6) riigilõivuseadus (RLS), RT I, 29.06.2018, 42;
- 7) tööstusomandi õiguskorralduse aluste seadus (TÕAS), RT I, 04.01.2021, 23.

Eelnõu vastuvõtmiseks Riigikogus on vajalik poolthälte enamus.

2. Seaduse eesmärk

Eesmärk on täpsustada ühise esindaja esindusõiguse ulatust, lihtsustada patendivoliniku esindusõiguse tõendamist ja kehtestada edasivolitamisõigus ning täpsustada Patendiameti teadete edastamise korda.

Kehtiv õigus võimaldab mitmel isikul, kes teevad kasuliku mudeli, patendikaitse või mikrolülituse topoloogia õiguskaitse alaseid toiminguid Patendiametis või apellatsioonikomisjonis ühiselt, määrata enda hulgast esindaja (nn ühine esindaja) (KasMS § 18¹ lg 3, PatS § 13¹ lg 3, MTKS § 23 lg 3). Hetkel käsitleb seadus ka volitusõiguse ulatust. Praktikas ei ole põhjust piirata ühise esindaja esindusõigust (MTKS § 23 lg 3) või reguleerida tema esindusõiguse ulatust seaduses (KasMS § 18¹ lg 3, PatS § 13¹ lg 3). Seda eriti olukorras, kus ühine esindaja peab taotlejate või õiguste omanike esindamiseks esitama Patendiametile või tööstusomandi apellatsioonikomisjonile nagunii tema esindusõiguse aluseks oleva volikirja. Sel põhjusel kaotatakse eelnõuga senised piirangud ühise esindaja võimaliku esindusõiguse ulatusele, ühtlustades selle käigus normide sõnastust.

Kehtiv KasMS, PatS, MTKS ja GTKS normistik näeb ette esindaja kohustuse esitada Patendiametile koos iga taotluse ja avaldusega volikiri või viide varem esitatud volikirjale, kusjuures Patendiametile tuleb esitada originaaldokument või selle notariaalselt või Patendiameti enda kinnitatud ärakiri. Kirjeldatud kohustus kehtib ka patendivolinike kohta. Praktikas on ebamõistlik nõuda patendivolinikult iga kord volikirja, seejuures selle

originaaldokumendi esitamist. Seda eriti olukorras, kus Eestis on võrdlemisi väike hulk patendivolinikke, nende andmed on kantud Patendiameti peetavasse patendivolinike registrisse ning neile kohalduvad PatVS-i järgi ranged kutsetegevuse nõuded, mis ei võimalda kutsetegevuse toimingute sooritamist ilma kehtiva volitusega. Eelnõuga nähakse sarnaselt advokaadi esindusega kohtumenetluses (nt TsMS § 226 lg 1 ja halduskohtumenetluse seadustiku (HKMS)¹ § 35 lg 4) ette patendivoliniku esindusõiguse eeldus toimingutes Patendiametis ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonis. Esindusõiguse olemasolus kahtluse korral säilib Patendiametil ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonil õigus nõuda patendivolinikult volikirja esitamist. Senised nõuded seoses volikirja esitamise kohustusega jäävad kehtima ühise esindaja kohta.

Kehtiva õiguse alusel peab selleks, et patendivolinikul oleks esindusõigus, teda olema volitanud vahetult esindatav. See tähendab, et esindusõigust ei saa edasi anda ka sama äriühingu (nt sama patendivoliniku äriühingu) sees, isegi kui esindatav sellega volikirjas sõnaselgelt nõustub. Selline vahetu volitatuse nõue ei ole volituse instituudi puhul tüüpiline ning on olukorras, kus esindatav ise on edasivolituse andmisega nõus, ebaoproportsionaalselt piirav. Praktikas võib see probleeme põhjustada nt olukorras, kus esindatava poolt vahetult volitatud patendivolinik on puhkusel või muul põhjusel töölt eemal ega saa isiklikult esindatava nimel toiminguid teha. Kehtiva õiguse järgi ei oleks tal ka sel juhul võimalik volitada mõnd teist sama patendivoliniku äriühingu kaudu tegutsevat patendivolinikku. Eeltoodud põhjustel nähakse eelnõuga ette patendivoliniku õigus anda esindusõigus edasi teisele sama äriühingu kaudu tegutsevale patendivolinikule, kui vastav võimalus on volikirjas ette nähtud ning järgides volikirjas sätestatud edasivolitamise tingimusi.

Ühtlasi täpsustatakse eelnõuga Patendiameti teadete saatmist, täpsemalt seda, kellele ja kuidas Patendiamet peab teated (sh otsused ja muud dokumendid) edastama. Küsimused selle kohta, kas teated tuleb edastada isikule endale või tema esindajale ning kuidas peaks Patendiamet tuvastama nende saamiseks õigustatud esindaja, kerkivad eelkõige tulenevalt eelnõuga kehtestatavast patendivoliniku esindusõiguse eeldusest. Näiteks võib juhtuda, et taotleja nimel teeb ühes menetluses toiminguid mitu erinevat esindajat (sh ühine esindaja ja patendivolinik) või avalduse esitab uus esindaja, kuna taotleja on alates viimasest Patendiametis tehtud toimingust oma esindajat vahetanud. Teadete edastamise viisi puhul on seoses Patendiameti üleminekuga elektroonilisele menetlusele vaja täpsustada teadete elektrooniliselt ja paberil ning e-posti ja posti teel saatmise vahekorda ning ühe või teise edastamisvormi ja -viisi vahel valimise kriteeriume.

Eelnõuga kaasajastatakse ka tööstusomandi apellatsioonikomisjoni töökorraldust. Parandatakse menetluse juhtimise võimalusi, muudetakse menetlust ökonoomsemaks, et seda lihtsustada ja kiirendada, lihtsustatakse vorminõudeid ja kõrvaldatakse üleliigseid kordusi.

Seaduse väljatöötamiskavatsust ega kontseptsiooni ei ole koostatud, kuna eelnõu rakendamiseks ei kaasne olulisi õiguslikke muudatusi ega muid olulisi mõjusid (HÕNTE § 1 lg 2 p 5). Eesmärgiks on eelkõige tagada Patendiameti tegevuse kooskõla kehtiva õigusega leiutiste menetlemise infosüsteemile üleminekul, menetlusökonomia tööstusomandi apellatsioonikomisjonis ning paranduste tegemine ja keeleliste ebakõlade kaotamine tööstusomandi seadustes.

¹ RT I, 23.02.2011, 3; RT I, 28.11.2017, 3.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kaheksast paragrahvist, millest esimesed seitse sisaldavad PatS-is, GTKS-is, KaMS-is, KasMS-is, MTKS-is, RLS-is ja TÕAS-is tehtavaid muudatusi. Viimane, kaheksas paragrahv sisaldab kõnesolevate muudatuste jõustumisaega.

Eelnõu ülesehitus tuleneb sellest, et peamised muudatused seonduvad Patendiameti üleminekuga e-menetlusele patentide ja kasulike mudelite valdkonnas. St esikohale on seatud PatS-i muutmise paragrahvid (HÕNTE § 36 lg 2). Nimetatule järgnevad tähestikulises järjekorras muud muudetavad seadused – GTKS, KaMS, KasMS, MTKS, RLS ja TÕAS vastavate paragrahvidega (*ibid.*).

§ 1. Patendiseaduse muutmine

Eelnõu § 1 p-ga 1 asendatakse PatS § 13¹ lg-s 1 sõnad „tema poolt vahetult volitatud“ sõnadega „teda esindav“. 2019. aasta 29. märtsil jõustunud muudatustega kehtestati patendivoliniku seaduse § 3 lg 1² teises lauses edasivolitamise õigus, sätestades, et patendivolinik võib volikirjas sätestatud juhul ja tingimustel anda esindusõiguse edasi teisele sama äriühingu kaudu tegutsevale patendivolinikule. Selle muudatuse tõttu jäetakse kõnesoleva eelnõuga PatS-ist välja nõue, et patendivoliniku peab olema volitanud vahetult esindatav. Sarnane muudatus tehti 2019. aasta 29. märtsil jõustunud eelnõuga ka KaMS-is ja TDKS-is ning tehakse kõnesoleva eelnõuga ka teistes tööstusomandi seadustes.

Eelnõu § 1 p-ga 2 tunnistatakse PatS § 13¹ lg 3 teine lause kehtetuks. Selle sätte kohaselt on ühisel esindajal õigus sooritada kõiki patendikaitse alaseid toiminguid, kui ühisele esindajale antud volitusest ei tulene teisiti. Sellisel kujul on see säte ebavajalik, kuna ühise esindaja volituse ulatuse määrabki kindlaks talle antud volikiri.

Eelnõu § 1 p-ga 3 täiendatakse PatS § 13¹ lg-tega 4 ja 5. Lõikega 4 viiakse PatS vastavusse 2019. aasta 29. märtsil jõustunud PatVS § 3 lg-ga 1³, mis kehtestab patendivoliniku esindusõiguse eelduse Patendiametis ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonis. Vt lähemalt põhjendus eelnõu § 4 p 5 kohta.

Eelnõu § 1 p-ga 4 täiendatakse PatS III peatükki §-ga 13², mis reguleerib Patendiameti poolt patendikaitse alaste toimingutega seonduvate teadete edastamist. Vt lähemalt põhjendus eelnõu § 4 p 6 kohta.

Eelnõu § 1 p-ga 5 muudetakse PatS § 19 lg 2, mis reguleerib patenditaotlusele lisatavaid dokumente, p 1 sõnastust. Seoses patendivoliniku esindusõiguse eeldusega kaotatakse p-st 1 nõue, et patenditaotlusele tuleb lisada volikiri ka siis, kui see esitatakse patendivoliniku kaudu. Muudetud sõnastuse kohaselt tuleb patenditaotlusele lisada volikiri, kui patenditaotlejal on ühine esindaja ja patendi saamise avaldusele ei ole alla kirjutanud kõik patenditaotlejad. Kui avaldusele on alla kirjutanud kõik patenditaotlejad, loetakse see justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määruse nr 2 „Patenditaotluse sisu- ja vorminõuded ning Patendiametile esitamise kord“ § 47 lg 11 kohaselt volitust tõendavaks ja volikirja asendavaks dokumendiks asjaajamisel Patendiametiga. Sel juhul loetakse ühise esindaja volituse ulatuseks patenditaotluse menetlusega ja patendi jõushoidmisega seotud kõigi toimingute tegemine, välja arvatud leiutise kui omandi üleandmine teisele isikule.

Eelnõu § 1 p-ga 6 tunnistatakse kehtetuks PatS § 19 lg 4 p 5. Sätte kohaselt näeb valdkonna eest vastutav minister mh ette infokandja, millel patenditaotluse dokumendid tuleb esitada. Kuivõrd taotlusi on võimalik esitada ka elektrooniliselt, ei ole selliste infokandjate nimetamine enam vajalik.

Eelnõu § 1 p-ga 7 muudetakse PatS § 20¹ lg 4 ning sõnastatakse selliselt, et prioriteedinõuet tõendavaid dokumente pole vaja esitada, kui seda tõendav dokument on taotleja loal Patendiametile kättesaadav rahvusvahelisest digitaalsest andmekogust (hetkel WIPO DAS-süsteem).

Eelnõu § 1 p-ga 8 jäetakse PatS § 22 lg-st 7 ja lg 9 teisest lausest, § 23 lg-st 4 ja lg 5 sissejuhatavast lauseosast, § 24 lg-st 5, § 25 lg-s 3, § 27 lg 1 esimesest lausest, § 28 lg-st 2, § 33 lg 8 neljandast lausest ning § 39³ lõigetest 4 ja 5 välja sõna „kirjalikult“. See võimaldab Patendiametil elektroonilise menetluse kasutuselevõtmisel edastada taotlejale teateid ka elektroonilise keskkonna vahendusel.

Eelnõu § 1 p-ga 9 jäetakse PatS § 26 lg 3 p-st 3 välja sõnad „või kui tasutud riigilõivu kohta ei ole tähtaegselt andmeid esitatud“. Edaspidi ei ole vaja Patendiametile esitada andmeid tasutud riigilõivu kohta.

Eelnõu § 1 p-ga 10 jäetakse PatS § 27 lg-st 3 välja sõnad „tõendab tähtaja eiramise tahtmatust,“. Muudatus lihtsustab menetluse jätkamist olukorras, kus see on peatatud põhjusel, et patenditaotleja on jätnud tähtaegselt tegemata mingi toimingut. Nt kehtiva KasMS analoogne säte § 22 lg-s 3 ei näe ette tingimust, et peatatud menetluse jätkamiseks peaks taotleja tõendama tähtaja eiramise põhjuseid.

Eelnõu § 1 p-ga 11 muudetakse PatS § 35¹ lg 3 esimest lauset. Lauset täpsustatakse osas, mis puudutab registrist teabe saamist, nähes ette, et teavet antakse kirjalikult. Ühtlasi kaotatakse viide vajadusele esitada andmed riigilõivu tasumise kohta iga registritoimiku, dokumendi ära kirja ja väljatrüki eest, asendades see viitega kohustusele tasuda riigilõiv.

Eelnõu § 1 p-ga 12 lisatakse PatS § 35¹ lõikele 4 teine lause, mis seondub samuti Patendiameti koostööga WIPO DAS-i prioriteetidokumentide süsteemiga, kuhu esitatakse ja kust saadakse prioriteeti tõendavaid dokumente.

Eelnõu § 1 p-ga 13 täpsustatakse PatS § 36 lg 3 p-s 2, et patendikirjale kantava riigivapi näol on tegemist Eesti Vabariigi väikse riigivapiga.

Eelnõu § 1 p-ga 14 muudetakse PatS § 36 lg 3 p 5. Muudatuse eesmärk on võimaldada patendikirja elektroonilist väljaandmist. Selleks asendatakse nõue kanda tunnistusele asutuse juhi allkiri nõudega kanda tunnistusele asutuse juhi omakäelise allkirja kujutis. Asutuse pitsati jäljendi kandmine patendikirjale piiratakse olukorraga, kus patendikirjast antakse välja paberil ära kiri, sest elektroonilisele patendikirjale ei ole võimalik pitsati jäljendit lisada.

Eelnõu § 1 p-ga 15 muudetakse ja sõnastatakse PatS § 36 lg 4. Senine kord nägi ette, et patendikirja väljaandmise kuupäevaks loeti kuupäev, millal asutuse juht sellele alla kirjutas. Nüüd nähakse ette, et patendikirja väljaandmise kuupäevaks loetakse patendi väljaandmise teate Patendiameti ametlikus väljaandes avaldamise kuupäev. Muudatus tuleneb patendikirja elektroonilisest väljaandmisest.

Eelnõu § 1 p-ga 16 muudetakse ja sõnastatakse PatS § 36 lg 6 selliselt, et patendikirja väljastatakse patendiomanikule ühe kuu jooksul patendi väljaandmise teate avaldamisest arvates. Samuti sätestatakse, et patendikirja väljastamise kuupäev kantakse registrisse.

Eelnõu § 1 p-ga 17 täiendatakse PatS § 36 lg-ga 6¹, mis reguleerib elektroonilise patendikirja paberil ära kirja väljastamist. Sätte kohaselt väljastatakse ära kirja patendiomaniku avalduse alusel, tehes seda ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist.

Eelnõu § 1 p-ga 18 tunnistatakse kehtetuks PatS § 36 lg 7, mille kohaselt antakse patendiomanike arvust sõltumata välja ainult üks patendikirja. Säte on asjakohane seni, kuni patendikirju väljastatakse paberil. Elektroonilise tunnistuse korral ei ole vaja väljastatavate patendikirjade arvu piirata, kuna failist on võimalik teha koopiaid ja edastada need kõigile patendiomanikele.

Eelnõu § 1 p-ga 19 muudetakse PatS § 36 lg-t 8, mis reguleerib patendikirjast duplikaadi väljastamist. Sättest kaotatakse viide vajadusele esitada Patendiametile andmed riigilõivu tasumise kohta, asendades see viitega tasuda riigilõiv. Edaspidi ei ole vaja Patendiametile esitada andmeid riigilõivu tasumise kohta. Täpsustatakse duplikaadi väljaandmise aega, nähes ette, et see antakse välja ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist.

Eelnõu § 1 p-ga 20 täiendatakse PatS § 39⁷ lg-ga 1¹. Sättega nähakse ette täiendava kaitse omaniku õigus taotleda Patendiametilt elektroonilise täiendava kaitse tunnistuse paberil ära kirja või täiendava kaitse tunnistuse duplikaadi väljastamist. Nimetatud dokumentide väljastamisel järgitakse patendikirja ära kirja ja duplikaadi väljastamise korda.

Eelnõu § 1 p-dega 21–23 muudetakse IX peatükis riigilõivu tasumist ja selle tasumise kontrollimist puudutavaid sätteid.

PatS § 41 täiendatakse lg-tega 1¹–1⁴, mis reguleerivad riigilõivu tasumist. Lõikega 1¹ nähakse ette, et pärast taotluse menetluse võtmist või avalduse esitamist teatab Patendiamet taotlejale või avalduse esitajale unikaalse viitenumbri riigilõivu tasumiseks. Unikaalset viitenumbrit ei teatata, kui toiminguga eest on riigilõiv juba tasutud. Lõige 1² näeb ette, et kui riigilõiv tasutakse unikaalse viitenumbri, märgitakse maksedokumendile unikaalne viitenumber, mis on seotud selle toiminguga, mille eest riigilõiv tasutakse. Lõige 1³ sätestab, et kui riigilõiv tasutakse ilma unikaalse viitenumbrita, esitab patenditaotleja, patendiomanik, täiendavat kaitset taotlenud isik, täiendava kaitse omanik või muu patendikaitse alase toiminguga tegemist taotlev isik Patendiametile riigilõivu tasumise tähtpäevaks riigilõivu tasumise kohta järgmised andmed: 1) maksedokumendi number; 2) makse kuupäev; 3) maksja nimi; 4) tasutud summa suurus; 5) selle toiminguga nimetus, mille eest riigilõiv tasutakse, või riigilõivuseaduse asjakohase paragrahvi number; 6) patenditaotluse number, registreeringu number või nende puudumisel muud andmed, mis võimaldavad leiutist tuvastada. Lõige 1⁴ kohustab esitama lg-s 1³ nimetatud andmed iga taotluse või registreeringu ja iga toiminguga kohta eraldi. Kui riigilõiv tasutakse korraga mitme toiminguga tegemise eest, esitatakse loetelu tasutud summa taotluste või registreeringute ja toimingute vahel jaotumise kohta.

PatS § 41 lg 2, mis täpsustab riigilõivu tasutuks lugemist, tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse §-ga 41². Lisatava paragrahvi lg 1 kohaselt loetakse riigilõivu tasutuks, kui see on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole või kui Patendiametile on esitatud PatS § 41 1³. lõikes nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta. Lõige 2 näeb ette, et kui riigilõivu tuleb tasuda kindlaks tähtpäevaks, loetakse see tähtaegselt tasutuks ka juhul, kui ettenähtud summas riigilõivu on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole kolme pangapäeva jooksul Patendiameti poolt unikaalse viitenumbri väljastamisest arvates. Lõike 3 kohaselt, kui andmed riigilõivu tasumise kohta on esitatud tasumistähtpäevaks, kuid riigilõivu ei ole nõutavas summas laekunud, võib Patendiamet riigilõivu tasumise kontrollimise eesmärgil nõuda andmed esitanud isikult pangaasutuse kinnitatud riigilõivu tasumist tõendava dokumendi esitamist.

Eelnõu § 1 p-dega 24 ja 25 muudetakse PatS § 44 lg-t 3, § 45 lg-t 3 ja § 47 lg-t 6. Muudatustega asendatakse viited kohustusele esitada Patendiametile andmed riigilõivu tasumise kohta viitega kohustusele tasuda riigilõivu. Edaspidi ei ole vaja esitada Patendiametile andmeid riigilõivu tasumise kohta.

Eelnõu § 1 p-ga 26 tehakse tehniline parandus seaduse normitehnilises märkuses. Viide praeguseks kehtetuks tunnistatud nõukogu määrusele (EMÜ) nr 1768/92 ravimite täiendava kaitse tunnistuse kasutuselevõtu kohta asendatakse viitega selle asemel vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 469/2009 ravimite täiendava kaitse tunnistuse kohta.

§ 2. Geograafilise tähise kaitse seaduse muutmine

Eelnõu § 2 p-ga 1 tehakse GTKS § 1 lg-s 1 tehniline täpsustus, asendades sõnad „Euroopa Ühenduse“ sõnadega „Euroopa Liidu“.

Eelnõu § 2 p-ga 2 muudetakse GTKS § 1 lg-t 2. Lõikes asendatakse viide praeguseks kehtetuks tunnistatud EL nõukogu määrusele 2081/1992/EÜ viitega seda asendavale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta.

Eelnõu § 2 p-ga 3 muudetakse GTKS § 21 lg-t 2. Kui seni on riikliku geograafiliste tähiste registri vastutav töötleja Justiitsministeerium, siis muudatuse kohaselt saab selleks Patendiamet.

Eelnõu § 2 p-ga 4 tunnistatakse kehtetuks GTKS § 24 lg 2 p 4. Säte näeb ette dokumendid, millest registreerimistaotlus peab koosnema, loetledes mh riigilõivu tasumist tõendava dokumendi. Edaspidi ei pea Patendiametile esitama riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti, vaid piisab riigilõivu tasumisest.

Eelnõu § 2 p-ga 5 muudetakse GTKS § 24 lg 2 p 5 sõnastust. Kehtiva õiguse kohaselt tuleb registreerimistaotlusele lisada volikiri, kui taotlejal on esindaja. Seoses patendivoliniku esindusõiguse kehtestamisega kaotatakse p-st 5 nõue, et taotlusele tuleb lisada volikiri ka siis, kui see esitatakse patendivoliniku kaudu. Muudetud sõnastuse kohaselt tuleb taotlusele lisada volikiri, kui taotlejal on ühine esindaja ja geograafilise tähise registreerimise avaldusele ei ole alla kirjutanud kõik taotlejad.

Eelnõu § 2 p-ga 6 muudetakse GTKS § 24 lg-s 4 sisalduvat volitusnormi. Kui kehtiva sõnastuse kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister registreerimistaotluse

dokumentide vorminõuded, siis muudatuse kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister ka registreerimistaotluse esitamise korra.

Eelnõu § 2 p-ga 7 jäetakse GTKS § 27 lg-st 1 välja sõnad „käsiposti, posti või faksi teel“. Muudatuse eesmärk on võimaldada registreerimistaotluse esitamist Patendiametile ka elektrooniliselt. Ühtlasi ei peaks registreerimistaotluse esitamise viis olema reguleeritud seaduse tasandil, vaid see oleks sobivam kehtestada valdkonna eest vastutava ministri määrusega. Võimaluse selleks annab eelmises punktis kirjeldatud muudatus GTKS § 24 lg-s 4.

Eelnõu § 2 p-ga 8 tunnistatakse kehtetuks GTKS § 27 lg 2. Registreerimistaotluse kõikide dokumentide originaaldokumentide nõudmine ei ole vajalik ega mõistlik, samuti pole see kooskõlas elektroonilise menetluse võimalustega. Nõue, et geograafilise tähise registreerimise avaldus peab olema allkirjastatud (vt GTKS § 25 p 7), tagab selle, et avaldus esitatakse kas paberil originaaldokumendina või digitaalselt allkirjastatud vormis. Muude dokumentide puhul võib esitada ka koopia.

Eelnõu § 2 p-ga 9 muudetakse GTKS § 27 lg-t 3. Edaspidi ei ole vaja esitada Patendiametile registreerimistaotluse läbivaatamise eest tasutava riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti, vaid piisab riigilõivu tasumisest.

Eelnõu § 2 p-ga 10 muudetakse GTKS § 27 lg-t 4, mis reguleerib volikirja esitamist registreerimistaotluse esitamisel. Sätte kohaselt tuleb volikiri esitada kahe kuu jooksul registreerimistaotluse saabumise kuupäevast arvates. Seoses patendivoliniku esindusõiguse eeldusega piiratakse selle sätte kohaldamisala olukorraga, kus taotlejaid esindab ühine esindaja.

Eelnõu § 2 p-ga 11 täiendatakse GTKS § 28 lg-tega 5 ja 6. Lõikega 5 viiakse GTKS vastavusse 2019. aasta 29. märtsil jõustunud PatVS § 3 lg-ga 1³, mis kehtestab patendivoliniku esindusõiguse eelduse Patendiametis ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonis. Käsitlemaks olukorda, kus taotleja, keda esindab Patendiameti menetluses esindaja, osaleb menetluses mingis ulatuses ka isiklikult (nt tasub riigilõivu, palub väljastada geograafilise tähise tunnistuse endale isiklikult, vastab isiklikult Patendiameti teadetele), täiendatakse GTKS § 28 ka lg-ga 6, mille kohaselt taotleja isiklikku osavõttu geograafilise tähise registreerimise ja registreeringu jõushoidmisega seotud toiminguga seotud menetlusest ei loeta esindajast loobumiseks, kui esindatav ei ole Patendiametile kirjalikult teatanud teisiti. Vt põhjendus eelnõu § 4 p 5 kohta.

Eelnõu § 2 p-ga 12 täiendatakse seadust §-ga 28¹, mis reguleerib Patendiameti poolt geograafilise tähise registreerimise ja registreeringu jõushoidmisega seotud toimingutega seonduvate teadete edastamist. Vt põhjendus eelnõu § 4 p 6 kohta.

Eelnõu § 2 p-ga 13 tunnistatakse kehtetuks GTKS § 29 lg 2. Säte näeb ette, et posti või faksi teel esitatud registreerimistaotluse saabumise kuupäevaks loetakse selle tegelik saabumise kuupäev. Säte on ebavajalik, kuna asjaolu, et registreerimistaotluse esitamise kuupäevaks loetakse selle saabumise kuupäev, tuleneb ka GTKS § 30 lg-st 1.

Eelnõu § 2 p-ga 14 muudetakse GTKS § 30 lg 2. Edaspidi ei ole vaja esitada koos registreerimistaotlusega Patendiametile riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti, vaid piisab riigilõivu tasumisest. Seoses GTKS § 27 lg 2 kehtetuks tunnistamisega (vt eelnõu § 2 p 8) jäetakse sättest välja ka viide vajadusele esitada faksi teel saadetud registreerimistaotluse puhul originaaldokumendid.

Eelnõu § 2 p-ga 15 muudetakse GTKS § 31 p 1. Muudatus on tingitud asjaolust, et edaspidi ei ole vaja esitada Patendiametile riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti, vaid piisab riigilõivu tasumisest.

Eelnõu § 2 p-ga 16 muudetakse GTKS § 31 p 2. Sätte sõnastusse lisatakse kaudne viide GTKS § 28 lg-le 5, mille kohaselt on Patendiametil õigus nõuda ka patendivolinikult volikirja esitamist. Muudatus võimaldab registreerimistaotluse menetlusse võtmisest keelduda ka juhul, kui volikirja ei esitata kahe kuu jooksul Patendiameti poolt vastava nõude esitamisest.

Eelnõu § 2 p-ga 17 tunnistatakse kehtetuks GTKS § 31 p 3. Muudatus on tingitud GTKS § 27 lg 2 kehtetuks tunnistamisest (vt eelnõu § 2 p 8).

Eelnõu § 2 p-ga 18 muudetakse GTKS § 32 lg-t 3. Sätte teisest lausest jäetakse välja viide vajadusele esitada koos registreerimistaotluse puuduste kõrvaldamise või selgituste andmise tähtaja pikendamise avaldusega ka riigilõivu tasumist tõendav dokument. Edaspidi ei ole vaja sellist dokumenti esitada, vaid piisab riigilõivu tasumisest.

Eelnõu § 2 p-ga 19 täiendatakse GTKS § 42 lg-tega 3 ja 4, mis reguleerivad geograafilise tähise tunnistuse ära kirja ja duplikaadi väljaandmist. Lisatava lg-ga 3 nähakse ette, et taotleja avalduse alusel väljastatakse talle elektroonilise tunnistuse ära kiri paberil. Ära kirja väljastamise eest tasutakse riigilõiv (RLS § 113 lg 2). Ära kiri antakse välja ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist. Lisatava lg-ga 4 nähakse ette taotleja õigus taotleda tunnistuse duplikaadi väljastamist. Duplikaadi saamiseks tuleb esitada avaldus ja tasuda riigilõiv (RLS § 113 lg 2). Duplikaat antakse välja ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist.

Eelnõu § 2 p-dega 20 ja 21 reguleeritakse riigilõivu tasumist ja selle tasumise kontrollimist. Senine GTKS § 56 tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse peatükiga 5¹, mis koosneb §-dest 47¹–47⁵.

Lisatava § 47¹ kohaselt tasutakse GTKS-is ettenähtud juhtudel registreerimistaotluse läbivaatamise, teabe väljastamise ja muude toimingute tegemise eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

Lisatav § 47² reguleerib riigilõivu unikaalse viitenumbri teatamist. Esimese lause kohaselt pärast registreerimistaotluse menetlusse võtmist või avalduse esitamist teatab Patendiamet taotlejale või avalduse esitajale unikaalse viitenumbri riigilõivu tasumiseks. Teise lause unikaalset viitenumbrit ei teatata, kui toiminguga eest on riigilõiv juba tasutud. Lisatav § 47³ reguleerib riigilõivu tasumist. Lõige 1 näeb ette, et riigilõiv tasutakse Rahandusministeeriumi kontole. Lõige 2 näeb ette, et kui riigilõiv tasutakse unikaalse viitenumbriga, märgitakse maksedokumendile see unikaalne viitenumber, mis on seotud selle toiminguga, mille eest riigilõiv tasutakse. Lõige 3 näeb ette, et riigilõiv loetakse tasutuks, kui see on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole või kui Patendiametile on esitatud järgmises, GTKS § 47⁴ lõikes 1 nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta.

Lisatav § 47⁴ reguleerib riigilõivu tasumist ilma unikaalse viitenumbriga. Lõige 1 näeb ette, et kui riigilõiv tasutakse ilma unikaalse viitenumbriga, esitab taotleja või muu geograafilise tähise õiguskaitse alase toiminguga tegemist taotlev isik Patendiametile riigilõivu tasumise tähtpäevaks riigilõivu tasumise kohta järgmised andmed: 1) maksedokumendi number; 2) makse kuupäev;

3) maksja nimi; 4) tasutud summa suurus; 5) selle toimingu nimetus, mille eest riigilõiv tasutakse, või riigilõivuseaduse asjakohase paragrahvi number; 6) registreerimistaotluse number, registreeringu number või nende puudumisel muud andmed, mis võimaldavad geograafilist tähist tuvastada. Lõige 2 näeb ette, et 1. lõikes nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta esitatakse iga registreerimistaotluse või registreeringu ja iga toimingu kohta eraldi. Kui riigilõiv tasutakse korraga mitme toimingu tegemise eest, esitatakse loetelu tasutud summa registreerimistaotluste või registreeringute ja toimingute vahel jaotumise kohta.

Lisatav § 47⁵ reguleerib riigilõivu tasumise kontrollimist. Lõige 1 näeb ette, et riigilõiv loetakse tasutuks, kui see on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole või kui Patendiametile on esitatud GTKS §-s 47³ nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta. Lõige 2 sätestab, et kui riigilõiv tuleb tasuda kindlaks tähtpäevaks, loetakse see tähtaegselt tasutuks ka juhul, kui ettenähtud summas riigilõiv on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole kolme pangapäeva jooksul Patendiameti poolt unikaalse viitenumbri väljastamisest arvates. Lõike 3 kohaselt, kui andmed riigilõivu tasumise kohta on esitatud tasumistähtpäevaks, kuid riigilõiv ei ole nõutavas summas laekunud, võib Patendiamet riigilõivu tasumise kontrollimise eesmärgil nõuda andmed esitanud isikult pangaasutuse kinnitatud riigilõivu tasumist tõendava dokumendi esitamist.

§ 3. Kaubamärgiseaduse muutmine

Eelnõu § 3 p-ga 1 muudetakse KaMS § 71³ lg-t 6. Sätet täiendatakse Euroopa Liidu kollektiivkaubamärgi ja selle taotluse kõrval viitega ka Euroopa Liidu sertifitseerimismärgile ja selle taotlusele, kuna ka neid on võimalik muuta riigisisese sertifitseerimismärgi taotluseks.

Eelnõu § 3 p-ga 2 muudetakse KaMS § 72 lg-t 13. Tekstiosa „lõike 2“ asendatakse tekstiosaga „lõigete 2 ja 5“. Muudetakse sätte lisati seadusesse 2019. aasta 1. aprillil jõustunud muudatustega, millega mh piirati tööstusomandi apellatsioonikomisjonile vaidlustusavalduse esitamise aluseid, nähes KaMS § 40 lg 2 esimeses lauses ette, et asjast huvitatud isik võib apellatsioonikomisjonis vaidlustada taotleja õiguse kaubamärgile KaMS §-s 10 sätestatud õiguskaitset välistava asjaolu, s.o suhtelise õiguskaitset välistava asjaolu olemasolul. Alates kõnealuse muudatuse jõustumisest ei ole võimalik vaidlustada KaMS 41 lg 2 alusel kaubamärki apellatsioonikomisjonis KaMS § 9 lg-s 1 sätestatud absoluutsete õiguskaitset välistavate asjaolude olemasolul. Muudatuse rakendamiseks nähti KaMS § 72 lg-s 13 ette üleminekusäte, et kui kaubamärgi registreerimise otsus on tehtud enne 2019. aasta 1. aprilli, võib asjast huvitatud isik vaidlustada taotleja õiguse kaubamärgile § 41 lg 2 järgi ka § 9 lg-s 1 sätestatud õiguskaitset välistava asjaolu olemasolul.

KaMS § 41 lg 5 kohaselt võib vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda apellatsioonikomisjoni otsus kaubamärgi kaitstavuse küsimuses, esitada TÕAS § 64 lg-s 1 sätestatud tähtaja jooksul hagi teise menetlusosalise vastu. Seoses apellatsioonikomisjoni kaubamärgi vaidlustamise aluste piiramisega muudeti alates 2019. aasta 1. aprillist ka KaMS § 41 lg 5 sõnastust, piirates ka hagi esitamise õigust KaMS §-s 10 sätestatud kaubamärgi õiguskaitset välistava asjaolu või selle puudumise kindlakstegemise eesmärgiga. Paraku on jäänud KaMS § 72 lg-sse 13 lisamata selge viide sellele, et sättes kehtestatud üleminekusäte laieneb ka olukorrale, kui pärast apellatsioonikomisjoni otsuse tegemist pöörduetakse samas asjas kohtusse. Seda, et üleminekusätet tuleks laiendada ka nendele olukordadele, saab järeldada KaMS § 41 lg-te 2 ja 5 ning § 72 lg 13 süstemaatilise ja eesmärgist lähtuva tõlgendamise põhjal. Siiski on õigusselgus ja -kindlus paremini tagatud, kui KaMS § 72 lg 13

sõnastust täiendatakse ka selge viitega KaMS § 41 lg-le 5.

§ 4. Kasuliku mudeli seaduse muutmine

Eelnõu § 4 p-ga 1 muudetakse KasMS § 17 lg 2 p 1. Seoses patendivoliniku esindusõiguse kehtestamisega kaotatakse nõue, et registreerimistaotlusele tuleb lisada volikiri ka siis, kui see esitatakse patendivoliniku kaudu. Muudetud sõnastuse kohaselt tuleb registreerimistaotlusele lisada volikiri, kui taotlejatel on ühine esindaja ja kasuliku mudeli registreerimise avaldusele ei ole alla kirjutanud kõik taotlejad. Kui avaldusele on alla kirjutanud kõik taotlejad, loetakse see justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määruse nr 8 „Kasuliku mudeli registreerimise taotluse sisu- ja vorminõuded ning Patendiametile esitamise kord“ § 46 lg 11 kohaselt volitust tõendavaks ja volikirja asendavaks dokumendiks asjaajamisel Patendiametiga. Sel juhul loetakse ühise esindaja volituse ulatuseks registreerimistaotluse menetlusega ja registreeringu kehtivuse pikendamise seotud kõigi toimingute tegemine.

Eelnõu § 4 p-ga 2 tunnistatakse kehtetuks KasMS § 17 lg 4 p 2. Sätte kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister mh infokandja, millel registreerimistaotluses sisalduvad dokumendid tuleb esitada. Kuivõrd taotlusi on võimalik esitada ka elektrooniliselt, ei ole selliste infokandjate kehtestamine enam vajalik.

Eelnõu § 4 p-ga 3 asendatakse KasMS § 18¹ lg-s 1 sõnad „tema poolt vahetult volitatud“ sõnadega „teda esindav“. 2019. aasta 29. märtsil jõustunud muudatustega kehtestati patendivoliniku seaduse § 3 lg 1² teises lauses edasivolitamisõigus, sätestades, et patendivolinik võib volikirjas sätestatud juhul ja tingimustel anda esindusõiguse edasi teisele sama äriühingu kaudu tegutsevale patendivolinikule. Selle muudatuse tõttu jäetakse kõnesoleva eelnõuga KasMS-ist välja nõue, et patendivolinik peab olema esindatava poolt vahetult volitatud. Sarnane muudatus tehti 2019. aasta 29. märtsil jõustunud eelnõuga ka KaMS-is ja TDKS-is ning tehakse kõnesoleva eelnõuga ka teistes tööstusomandi seadustes.

Eelnõu § 4 p-ga 4 tunnistatakse kehtetuks KasMS § 18¹ lg 3 teine lause. See säte täpsustab ühise esindaja esindusõiguse ulatust, nähes ette, et tal on õigus sooritada kõiki kasuliku mudeli õiguskaitse alaseid toiminguid, kui talle antud volitusest ei tulene teisiti. Sellisel kujul on see säte ebavajalik, kuna ühise esindaja volituse ulatuse määrabki kindlaks talle antud volikiri.

Eelnõu § 4 p-ga 5 täiendatakse KasMS § 18¹ lg-tega 4 ja 5.

Lõikega 4 viiakse KasMS vastavusse 2019. aasta 29. märtsil jõustunud PatVS § 3 lg-ga 1³. Selle sätte kohaselt patendivoliniku esindusõiguse olemasolu eeldatakse, kui ta teeb esindajana toiminguid või osaleb menetluses Patendiametis või tööstusomandi apellatsioonikomisjonis. Esindusõiguse olemasolus kahtlemise korral on Patendiametil või tööstusomandi apellatsioonikomisjonil õigus nõuda patendivolinikult volikirja esitamist. Sarnane säte lisati 2019. aasta 29. märtsil jõustunud muudatustega ka KaMS-i (§ 13 lg 4) ja TDKS-i (§ 25 lg 4). PatVS-st tulenevalt kehtib patendivoliniku esindusõiguse eeldus siiski ka patentide, kasulike mudelite, mikrolülituse topoloogiatega ja geograafiliste tähistega seonduvates menetlustes Patendiametis ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonis. Kõnesoleva eelnõuga tehakse vajalikud muudatused ka KasMS-is ja teistes tööstusomandi seadustes. KasMS § 18¹ lg 4 kolmandas lauses on nõue, et volikiri tuleb esitada kahe kuu jooksul nõude esitamisest, mida neljanda lause kohaselt saab põhjendatud juhul pikendada ühe kuu võrra.

Käsitlemaks olukorda, kus taotleja või õiguste omanik, keda esindab Patendiameti menetluses esindaja, osaleb menetluses mingis ulatuses ka isiklikult (nt tasub riigilõivu, palub väljastada kasuliku mudeli tunnistuse endale isiklikult, vastab isiklikult Patendiameti teadetele), täiendatakse KasMS § 18¹ ka lg-ga 5, mille kohaselt taotleja või kasuliku mudeli omaniku isiklikku osavõttu kasuliku mudeli õiguskaitse alase toiminguga seotud menetlusest ei loeta esindajast loobumiseks, kui esindatav ei ole Patendiametile kirjalikult teatanud teisiti.

Eelnõu § 4 p-ga 6 täiendatakse KasMS-i §-ga 18³, mis reguleerib Patendiameti teadete edastamist. Sättega täpsustatakse seda, kellele (taotleja, kasuliku mudeli omanik või muu toimingu tegemist taotlev isik, patendivolinik või ühine esindaja) Patendiamet edastab kasuliku mudeli õiguskaitse alase toiminguga seonduvad teated. See on mh oluline olukorras, kus patendivoliniku puhul kehtib esindusõiguse eeldus, sh õigus vastavaid teateid taotleja, kasuliku mudeli omaniku või muu isiku nimel vastu võtta. Kehtestatav regulatsioon sarnaneb 2019. aasta 29. märtsil jõustunud KaMS § 13¹ ja TDKS § 25¹ sõnastusega.

Lisatava paragrahvi lg 4 näeb ette, et taotleja, kasuliku mudeli omaniku või muu isiku puhul, kes on taotluses või avalduses märkinud e-posti aadressi, ning patendivoliniku puhul eeldatakse nõusolekut edastada talle kasuliku mudeli õiguskaitse alase toiminguga seonduvad teated elektrooniliselt, kui isik ei ole Patendiametile kirjalikult teatanud teisiti.

Eelnõu § 4 p-ga 7 jäetakse KasMS § 21 lg 2 esimesest lausest, lg 4 esimesest lausest ja lg 5 sissejuhatavast lauseosast, § 22 lg-st 1 ja lg 4 teisest lausest ning § 25 lg-st 2 välja sõna „kirjalikult“. See võimaldab Patendiametil elektroonilise menetluse kasutuselevõtmisel edastada taotlejale teateid ka elektroonilise keskkonna vahendusel.

Eelnõu § 4 p-dega 8–10 muudetakse KasMS § 22 lg 3, § 24 lg 3 p 2 ja § 26 lg 2. Kõnealused muudatused seonduvad riigilõivu tasumise korra muutumisega. Edaspidi ei ole vaja Patendiametile esitada andmeid tasutud riigilõivu kohta.

Eelnõu § 4 p-ga 11 täiendatakse KasMS § 32 lg-tega 10¹ ja 10². Lisatava lg-ga 10¹ nähakse ette, et kasuliku mudeli omaniku avalduse alusel väljastatakse talle elektroonilise kasuliku mudeli tunnistuse ärakiri paberil. Ärakirja väljastamise eest tasutakse riigilõiv (RLS § 113 lg 2). Ärakiri antakse välja ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist. Lisatava lg-ga 10² nähakse ette kasuliku mudeli omaniku õigus taotleda kasuliku mudeli tunnistuse duplikaadi väljastamist. Duplikaadi saamiseks tuleb esitada vastavasisuline avaldus ja tasuda riigilõiv (RLS § 113 lg 2). Duplikaat antakse välja ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist.

Eelnõu § 4 p-ga 12 tunnistatakse kehtetuks KasMS § 32 lg 11. Kõnealuse sätte kohaselt väljastatakse kasuliku mudeli omanike arvust sõltumata ainult üks kasuliku mudeli tunnistus. Säte on asjakohane seni, kuni kasuliku mudeli tunnistusi väljastatakse paberil. Elektroonilise tunnistuse korral ei ole vaja väljastatavate tunnistuste arvu piirata, kuna failist on võimalik teha koopiaid ja edastada need kõigile kasuliku mudeli omanikele.

Eelnõu § 4 p-ga 13 muudetakse KasMS § 33 lg-t 2. Sätet täpsustatakse osas, mis puudutab registrist teabe saamist, nähes ette, et teavet antakse kirjalikult. Ühtlasi kaotatakse viide vajadusele esitada andmed riigilõivu tasumise kohta iga registritoimiku, dokumendi ärakirja ja väljatrüki eest, asendades selle viitega kohustusele tasuda riigilõiv.

Eelnõu § 4 p-ga 14 lisatakse KasMS § 33 lg-sse 3 kolmas lause, mis seondub Patendiameti

koostööga WIPO DAS-i prioriteedidokumentide süsteemiga, kuhu esitatakse ja kust saadakse prioriteeti tõendavaid dokumente.

Eelnõu § 4 p-ga 15 tunnistatakse kehtetuks KasMS § 34¹ esimene lause. Säte reguleerib riigilõivu tasumist. Eelnõuga asendatakse see säte eraldi uue peatükiga 9¹.

Eelnõu § 4 p-ga 16 täiendatakse KasMS-i peatükiga 9¹, mis reguleerib riigilõivuga seonduvat.

Lisatava § 39¹ kohaselt tasutakse KasMS-is ettenähtud juhtudel registreerimistaotluse läbivaatamise, teabe väljastamise ja muude toimingute tegemise eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

Lisatav § 39² reguleerib riigilõivu tasumist unikaalse viitenumbriga. Lõike 1 kohaselt pärast registreerimistaotluse menetluse võtmist või avalduse esitamist teatab Patendiamet taotlejale või avalduse esitajale unikaalse viitenumbri riigilõivu tasumiseks. Unikaalset viitenumbrit ei teatata, kui toimingute eest on riigilõiv juba tasutud. Lõige 2 näeb ette, et kui riigilõiv tasutakse unikaalse viitenumbriga, märgitakse maksedokumentidele unikaalne viitenumber, mis on seotud selle toiminguga, mille eest riigilõiv tasutakse.

Lisatav § 39³ reguleerib riigilõivu tasumist ilma unikaalse viitenumbriga. Lõige 1 näeb ette, et kui riigilõiv tasutakse ilma unikaalse viitenumbriga, esitab taotleja, kasuliku mudeli omanik või muu kasuliku mudel õiguskaitse alase toimingute tegemist taotlev isik Patendiametile riigilõivu tasumise tähtpäevaks riigilõivu tasumise kohta järgmised andmed: 1) maksedokumendi number; 2) makse kuupäev; 3) maksja nimi; 4) tasutud summa suurus; 5) selle toimingute nimetus, mille eest riigilõiv tasutakse, või riigilõivuseaduse asjakohase paragrahvi number; 6) registreerimistaotluse number, registreeringu number või nende puudumisel muud andmed, mis võimaldavad leiuks tuvastada. Lõige 2 näeb ette, et 1. lõikes nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta esitatakse iga registreerimistaotluse või registreeringu ja iga toimingute kohta eraldi. Kui riigilõiv tasutakse korraga mitme toimingute tegemise eest, esitatakse loetelu tasutud summa registreerimistaotluste või registreeringute ja toimingute vahel jaotumise kohta.

Lisatav § 39⁴ reguleerib riigilõivu tasumise kontrollimist. Lõige 1 näeb ette, et riigilõiv loetakse tasutuks, kui see on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole või kui Patendiametile on esitatud §-s 39³ nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta. Lõige 2 sätestab, et kui riigilõiv tuleb tasuda kindlaks tähtpäevaks, loetakse see tähtaegselt tasutuks ka juhul, kui ettenähtud summas riigilõiv on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole kolme pangapäeva jooksul Patendiameti poolt unikaalse viitenumbri väljastamisest arvates. Lõike 3 kohaselt, kui andmed riigilõivu tasumise kohta on esitatud tasumistähtpäevaks, kuid riigilõiv ei ole nõutavas summas laekunud, võib Patendiamet riigilõivu tasumise kontrollimise eesmärgil nõuda andmed esitanud isikult pangaasutuse kinnitatud riigilõivu tasumist tõendava dokumendi esitamist.

Eelnõu § 4 p-ga 17 muudetakse KasMS § 41 lg-t 3 ja § 42 lg-t 3, asendades neis sätetes viite kohustusele esitada andmed tasutud riigilõivu kohta viitega kohustusele tasuda riigilõiv. Edaspidi ei ole vaja Patendiametile esitada andmeid tasutud riigilõivu kohta.

Eelnõu § 4 p-ga 18 täiendatakse KasMS § 43¹ lg-t 3 p-ga 4¹. Sättega nähakse ette, et kui taotlus avaliku lihtlitsentsi andmiseks esitatakse ühise esindaja vahendusel, tuleb avalduses märkida

ühise esindaja ees- ja perekonnanimi, juriidilise isiku korral nimi. See on vajalik ühise esindaja isiku identifitseerimiseks.

Eelnõu § 4 p-ga 19 tunnistatakse kehtetuks KasMS § 43¹ lg 3 p 8 ja lg 6 p 8, mis näevad ette kohustuse esitada avaliku lihtlitsentsi registreerimise avalduses või avaliku lihtlitsentsi saamise avalduses andmed tasutud riigilõivu kohta. Edaspidi ei ole vaja Patendiametile esitada andmeid tasutud riigilõivu kohta.

Eelnõu § 4 p-ga 20 asendatakse KasMS § 43¹ lg-s 4 sõna „patendivolniku“ sõnadega „ühine esindaja“. Kõnealune säte reguleerib avaliku lihtlitsentsi registreerimise avalduse esitamist. Seoses patendivolniku esindusõiguse eeldusega täpsustatakse tehtava muudatusega, et avaldusele lisatakse volikiri, kui see esitatakse ühise esindaja kaudu.

Eelnõu § 4 p-ga 21 tunnistatakse KasMS § 43¹ lg 7 kehtetuks. Säte näeb ette kohustuse lisada avaliku lihtlitsentsi saamise avaldusele volikiri, kui see esitatakse patendivolniku kaudu. Seoses patendivolniku esindusõiguse eeldusega ei ole volikirja esitamine vajalik, vaid Patendiamet saab selle esitamist vajadusel konkreetsel juhul nõuda. Kuna avaliku lihtlitsentsi saamise avalduse esitajateks ei ole ühised taotlejad või omanikud, vaid kolmas isik, ei ole asjakohane näha sättes ette volikirja lisamise kohustust ka juhuks, kui avaldus esitatakse ühise esindaja kaudu.

§ 5. Mikrolülituse topoloogia kaitse seaduse muutmise

Eelnõu § 5 p-dega 1 ja 2 muudetakse MTKS § 19 lg-t 1, mis sätestab dokumendid, millest registreerimistaotlus peab koosnema. Kehtetuks tunnistatakse § 19 lg 1 p 3, mis näeb ette kohustuse esitada mikrolülituse topoloogia registreerimise taotluses riigilõivu tasumist tõendav dokument. Edaspidi ei ole selle esitamine Patendiametile vajalik. Lisaks muudetakse § 19 lg 1 p 4. Kehtiva õiguse kohaselt peab registreerimistaotlus koosnema mh volikirjast, kui registreerimistaotlus esitatakse patendivolniku kaudu või kui taotlejatel on ühine esindaja. Seoses patendivolniku esindusõiguse eelduse kehtestamisega kaotatakse p-st 4 nõue, et registreerimistaotlusele tuleb lisada volikiri ka siis, kui see esitatakse patendivolniku kaudu. Muudetud sõnastuse kohaselt peab registreerimistaotlus koosnema mh volikirjast, kui taotlejatel on ühine esindaja ja mikrolülituse topoloogia registreerimise avaldusele ei ole alla kirjutanud kõik taotlejad.

Eelnõu § 5 p-ga 3 täiendatakse MTKS § 20 p 11, nähes ette, et kirjavahetuse pidamiseks võib taotleja aadressi asemel esitada ka e-posti aadressi. See võimaldab elektroonilist suhtlust taotlejaga.

Eelnõu § 5 p-ga 4 tunnistatakse kehtetuks MTKS § 22 lg 2. Kõnealune säte reguleerib registreerimistaotluse esitamise korda. Arvestades, et § 22 lg 6 kohaselt kehtestab registreerimistaotluse dokumentide vorminõuded ja esitamise korra valdkonna eest vastutav minister, on sedavõrd detailse regulatsiooni olemasolu seaduses ebavajalik.

Eelnõu § 5 p-ga 5 muudetakse MTKS § 22 lg-t 4, mis reguleerib volikirja esitamist registreerimistaotluse esitamisel. Sätte kohaselt esitatakse volikiri registreerimistaotluse saabumise päeval või kahe kuu jooksul registreerimistaotluse saabumise päevast. Seoses patendivolniku esindusõiguse eeldusega piiratakse sätte kohaldamisala olukorraga, kus taotlejaid esindab ühine esindaja.

Eelnõu § 5 p-ga 6 muudetakse MTKS § 23 lg-t 1. 2019. aasta 29. märtsil jõustunud muudatustega kehtestati PatVS § 3 lg 1² teises lauses edasivolitamisõigus, sätestades, et patendivolinik võib volikirjas sätestatud juhul ja tingimustel anda esindusõiguse edasi teisele sama äriühingu kaudu tegutsevale patendivolinikule. Selle muudatuse tõttu jäetakse kõnesoleva eelnõuga MTKS-ist välja nõue, et patendivoliniku peab olema vahetult volitanud esindatav. Sarnane muudatus tehti 2019. aasta 29. märtsil jõustunud eelnõuga ka KaMS-is ja TDKS-is ning tehakse kõnesoleva eelnõuga ka teistes tööstusomandi seadustes.

Eelnõu § 5 p-ga 7 tunnistatakse kehtetuks MTKS § 23 lg 3 teine lause. Kehtetuks tunnistatav lause näeb ette, et ühisel esindajal on õigus sooritada taotlejate nimel kõiki registreerimistaotluse menetlemisega seotud toiminguid, välja arvatud registreerimistaotluse üleandmine. Kuna ühise esindaja esindusõiguse aluseks on taotlejate antud volitus, mille olemasolu ja ulatuse tõendamiseks peab ühine esindaja esitama Patendiametile volikirja, ei ole põhjendatud seadusega piirata ühise esindaja esindusõigust üksnes registreerimistaotluse menetlemisega seotud toimingutele. Sarnased piirangud jäeti 2019. aasta 29. märtsil jõustunud muudatustega välja ka KaMS-ist (§ 13 lg 3) ja TDKS-st (§ 25 lg 3).

Eelnõu § 5 p-ga 8 täiendatakse MTKS § 23 lg-tega 4 ja 5. Lõikega 4 viiakse MTKS vastavusse 2019. aasta 29. märtsil jõustunud PatVS § 3 lg-ga 1³, mis kehtestab patendivoliniku esindusõiguse eelduse Patendiametis ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonis. Vt lähemalt põhjendus eelnõu § 4 p 5 kohta.

Eelnõu § 5 p-ga 9 täiendatakse MTKS §-ga 23¹, mis reguleerib Patendiameti poolt mikrolülituse topoloogia õiguskaitse alaste toimingutega seonduvate teadete edastamist. Vt lähemalt põhjendus eelnõu § 4 p 6 kohta.

Eelnõu § 5 p-ga 10 tunnistatakse kehtetuks MTKS § 26 lg 2. Säte reguleerib registreerimistaotluse esitamise päeva määramist juhul, kui taotlus esitatakse posti teel. Säte on ebavajalik, kuna § 26 lg 3 juba sätestab, et registreerimistaotluse esitamise päevaks määratakse selle Patendiametisse saabumise päev, kui saabumise päeval esitatakse lg 3 p-des 1–3 nimetatud dokumendid aja andmed.

Eelnõu § 5 p-ga 11 täiendatakse MTKS § 26 lg 5 teist lauset ja lg-t 6 pärast sõna „aadressi“ sõnadega „või e-posti aadressi“. Muudatus on seotud § 20 p-s 11 tehtava muudatusega, mille kohaselt võib taotleja märkida registreerimisavalduses kirjavahetuse pidamiseks aadressi asemel ka e-posti aadressi.

Eelnõu § 5 p-ga 12 jäetakse MTKS § 27 lg 2 esimesest lausest, § 29 lg-st 4, § 32 lg-st 1, § 33 lõike 3 teisest lausest ja § 34 lg-st 1 välja sõna „kirjalikult“. See võimaldab Patendiametil elektroonilise menetluse kasutuselevõtmisel edastada taotlejale teateid ka elektroonilise keskkonna vahendusel.

Eelnõu § 5 p-dega 13 ja 14 muudetakse MTKS § 29 lg 5 teist lauset ja § 33 lg 2 teist lauset seoses riigilõivu tasumise korra muutumisega. Edaspidi ei ole Patendiametile vaja esitada riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti, vaid piisab riigilõivu tähtpäevaks tasumisest.

Eelnõu § 5 p-dega 15 ja 16 muudetakse MTKS § 43 lg-t 4, mis reguleerib registritoimikuga tutvumist või registrist teabe, ärakirjade või väljatrükkide saamist. Muudatustega täpsustatakse, et teavet väljastatakse kirjalikult. Samuti kaotatakse teises lauses sisaldunud täpsustus tasumisele kuuluva riigilõivu arvestamise aluste kohta, asendades selle üldise viitega

kohustusele tasuta riigilõiv. Riigilõivu suuruse ja arvestamise alused (kas iga registritoimiku, dokumendi ära kirja ja väljatrüki eest eraldi või kuidagi teisiti) näeb ette riigilõivuseadus, kusjuures see võib erineda sõltuvalt sellest, kas registrist väljastatakse teavet elektrooniliselt või paberil.

Eelnõu § 5 p-ga 17 täiendatakse MTKS § 46 lg-ga 1¹, mis reguleerib elektroonilise mikrolülituse topoloogia tunnistuse paberil ära kirja väljastamist. Sätte kohaselt väljastatakse ära kiri mikrolülituse topoloogia omaniku avalduse alusel, tehes seda ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist.

Eelnõu § 5 p-ga 18 tunnistatakse kehtetuks MTKS § 46 lg 2, mille kohaselt antakse mikrolülituse topoloogia omanike arvust sõltumata välja ainult üks mikrolülituse topoloogia tunnistus. Säte on asjakohane seni, kuni patendikirju väljastatakse paberil. Elektroonilise tunnistuse korral ei ole vaja väljastatavate mikrolülituse topoloogia tunnistuste arvu piirata, kuna failist on võimalik teha koopiaid ja edastada need kõigile mikrolülituse topoloogia omanikele.

Eelnõu § 5 p-ga 19 täiendatakse MTKS § 46 lg-t 3 kolmanda lausega, mis täpsustab mikrolülituse topoloogia tunnistuse duplikaadi väljastamise aega. Lisatava lause kohaselt antakse duplikaat välja ühe kuu jooksul avalduse esitamisest arvates, ent mitte enne nõutava riigilõivu tasumist.

Eelnõu § 5 p-ga 20 täiendatakse MTKS peatükiga 6¹, mis reguleerib riigilõivuga seonduvat.

Lisatava § 47¹ kohaselt tasutakse MTKS-is ettenähtud juhtudel registreerimistaotluse läbivaatamise, teabe väljastamise ja muude toimingute tegemise eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

Lisatav § 47² reguleerib riigilõivu tasumist unikaalse viitenumbriga. Lõike 1 kohaselt teatab Patendiamet pärast registreerimistaotluse menetluse võtmist või avalduse esitamist taotlejale või avalduse esitajale unikaalse viitenumbri riigilõivu tasumiseks. Unikaalset viitenumbrit ei teatata, kui toimingute eest on riigilõiv juba tasutud. Lõige 2 näeb ette, et kui riigilõiv tasutakse unikaalse viitenumbriga, märgitakse maksedokumendile unikaalne viitenumber, mis on seotud selle toiminguga, mille eest riigilõiv tasutakse.

Lisatav § 47³ reguleerib riigilõivu tasumist ilma unikaalse viitenumbriga. Lõige 1 näeb ette, et kui riigilõiv tasutakse ilma unikaalse viitenumbriga, esitab taotleja, mikrolülituse topoloogia omanik või muu mikrolülituse topoloogia õiguskaitse alase toimingute tegemist taotlejale isik Patendiametile riigilõivu tasumise tähtpäevaks riigilõivu tasumise kohta järgmised andmed: 1) maksedokumendi number; 2) makse kuupäev; 3) maksja nimi; 4) tasutud summa suurus; 5) selle toimingute nimetus, mille eest riigilõiv tasutakse, või riigilõivuseaduse asjakohase paragrahvi number; 6) registreerimistaotluse number, registreeringu number või nende puudumisel muud andmed, mis võimaldavad mikrolülituse topoloogiat tuvastada. Lõige 2 näeb ette, et lõikes 1 nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta esitatakse iga registreerimistaotluse või registreeringu ja iga toimingute kohta eraldi. Kui riigilõiv tasutakse korraga mitme toimingute tegemise eest, esitatakse loetelu tasutud summa registreerimistaotluste või registreeringute ja toimingute vahel jaotumise kohta.

Lisatav § 47⁴ reguleerib riigilõivu tasumise kontrollimist. Lõige 1 näeb ette, et riigilõiv loetakse tasutuks, kui see on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole või kui Patendiametile on esitatud §-s 47³ nimetatud andmed riigilõivu tasumise kohta. Lõige 2 sätestab, et kui riigilõiv tuleb tasuda kindlaks tähtpäevaks, loetakse see tähtaegselt tasutuks ka juhul, kui ettenähtud summas riigilõiv on unikaalse viitenumbri alusel laekunud ettenähtud kontole kolme pangapäeva jooksul Patendiameti poolt unikaalse viitenumbri väljastamisest arvates. Lõike 3 kohaselt, kui andmed riigilõivu tasumise kohta on esitatud tasumistähtpäevaks, kuid riigilõiv ei ole nõutavas summas laekunud, võib Patendiamet riigilõivu tasumise kontrollimise eesmärgil nõuda andmed esitanud isikult pangaasutuse kinnitatud riigilõivu tasumist tõendava dokumendi esitamist.

Eelnõu § 5 p-ga 21 asendatakse MTKS § 48 lg 3 esimeses lauses, § 49 lg 3 esimeses lauses ja § 52 lg-s 1 sõnad „riigilõivu tasumist tõendava dokumendi“ sõnadega „tasuma riigilõivu“. Muudatuse põhjus on asjaolu, et edaspidi ei ole vaja Patendiametile esitada riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti, vaid piisab riigilõivu tasumisest.

Eelnõu § 5 p-ga 22 jäetakse MTKS § 48 lg 3 teisest lausest ja § 49 lg 3 teisest lausest välja sõnad „või selle ametlikult kinnitatud ärakiri“ vastavas käändes. Edaspidi piisab mikrolülituse topoloogia registreerimistaotluse või mikrolülituse topoloogia omaniku õiguste üleminekut tõendava dokumendi esitamisest. See võib olla originaal või ärakiri, ilma et vastav ärakiri peaks olema kinnitatud. Senine ärakirja kinnitamise nõue ei ole vajalik ja võib ebamõistlikult takistada kõnealuste avalduste elektroonilist esitamist.

Eelnõu § 5 p-dega 23 ja 24 muudetakse MTKS § 52, mis reguleerib litsentsi registreerimist registris. Paragrahvi lg-test 1 ja 3 kaotatakse nõue, et litsentsilepingu või selle väljavõtte ärakirja esitamise korral peab see olema ametlikult kinnitatud. Senine ärakirja kinnitamise nõue ei ole vajalik ja võib ebamõistlikult takistada kõnealuste avalduste elektroonilist esitamist. Ühtlasi kaotatakse § 52 lg-st 1 viide vajadusele esitada koos litsentsi registreerimise avaldusega ka riigilõivu tasumist tõendav dokument. Edaspidi piisab riigilõivu tasumisest.

Eelnõu § 5 p-ga 25 tunnistatakse kehtetuks MTKS § 63, mis reguleerib kehtivas seaduses riigilõivuga seonduvat. Eelnõuga kehtestatakse MTKS-s riigilõivu tasumise ja selle tasumise kontrollimise kohta uus peatükk 6¹.

§ 6. Riigilõivuseaduse muutmine

Eelnõu § 6 p-dega 1, 2, 4 ja 5 nähakse kollektiivkaubamärgiga sarnane riigilõiv ette ka sertifitseerimismärgiga seoses. Muudatus on tingitud sellest, et 2019. aasta 1. aprillil jõustunud KaMS-i muudatustega tehti Eestis senise garantiimärgi asemel võimalikuks sertifitseerimismärkide registreerimine.

Eelnõu § 6 p-ga 3 tehtavad muudatused RLS § 93 lg 1 kehtetuks tunnistamisel ja selle pealkirja muutmisel on tingitud asjaolust, et Patendiamet ei edasta enam Euroopa Liidu kaubamärgi (endine ühenduse kaubamärk) taotlusi Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametile (endine Siseturu Ühtlustamise Amet).

Eelnõu § 6 p-ga 4 tehakse ka täpsustus, mis on tingitud sellest, et varasema ühenduse kaubamärgi nimetus on muudetud Euroopa Liidu kaubamärgiks. Samuti tehakse sõnastuslik täpsustus, mis vastab KaMS-is kasutatud terminoloogiale. Nimelt kasutatakse KaMS-is pärast

2019. aasta 29. märtsil jõustunud muudatusi termini „siseriiklik kaubamärk“ asemel terminit „riigisisene kaubamärk“.

Eelnõu § 6 p-ga 6 täiendatakse RLS-i §-ga 111¹, mis näeb ette riigilõivu 32 eurot Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 469/2009 ravimite täiendava kaitse tunnistuse kohta art 5 lg 2 p-des b ja c nimetatud teate esitamise ja avaldamise eest.

§ 7. Tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse muutmine

Eelnõu § 7 p-ga 1 asendatakse TÕAS § 40 lg 2 p-s 1 ja § 58 lg-s 2 sõna „vaidlustusavalduse“ sõnaga „avalduse“. Asendused on tingitud sellest, et 1. aprillil 2019. a jõustunud muudatustega asendati seaduses läbivalt viited vaidlustusavaldusele üldise viitega avaldusele. Paaris kohas jäi see siiski tegemata. Praeguse eelnõuga need vead parandatakse.

Eelnõu § 7 p-dega 2–4 täiendatakse TÕAS § 40² lõike 1 teist lauset pärast sõnu „põhjendatud, võib“ sõnadega „kaebust läbivaatava“ ning sõna „esimees“ asendatakse sõnadega „koosseisu eesistuja“.

Samuti täiendatakse TÕAS § 40² lg-t 2 teise lausega „Kui see on avalduse sisu arvestades põhjendatud, võib avaldust läbivaatava apellatsioonikomisjoni koosseisu eesistuja määrata, et avaldust lahendav apellatsioonikomisjoni koosseis koosneb kahest apellatsioonikomisjoni alalisest liikmest ja ühest täiendavast liikmest.“

Samuti täiendatakse TÕAS § 40² lõikega 3 järgmises sõnastuses: „Kiirendatud menetluses avaldust lahendav apellatsioonikomisjoni koosseis koosneb kahest apellatsioonikomisjoni alalisest liikmest. Kui apellatsioonikomisjoni alalistel liikmetel tekivad avalduse lahendamisel eriarvamused, kaasatakse koosseisu eesistuja poolt koosseisu täiendav liige.“

Eelnimetatud muudatuste eesmärk on muuta menetlus ökonoomsemaks, eriti kiirendatud menetluse puhul, kus vastaspool ei ole näidanud üles tahet vaidlustusavaldusele vastu vaielda (vt pikemalt TÕAS § 48⁴ lg 1), ning võimaldada ka avalduste puhul ühe täiendava liikmega koosseisu ka üldmenetluses, nt kus see on vajalik ühtlase praktika kujundamiseks või ka ökonoomia kaalutlustel. Sisuline põhjendus peab ikkagi olema olemas, et tavalisest 1+2 koosseisust erandit teha.

Eelnõu § 7 p-ga 5 asendatakse TÕAS § 43 lg 2 sõna „kirjaliku“ sõnadega „kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud“. Muudatuse eesmärk on menetlusosalise jaoks vorminõuete lihtsustamine tähtaja ennistamise kontekstis.

Sama muudatus tehakse ka TÕAS § 45 lg-s 4. Ka siin on muudatuse eesmärk menetlusosalise jaoks analoogiline vorminõuete lihtsustamine puuduste kõrvaldamise tähtaja kontekstis (vt ka eelnõu põhjendus § 7 p 12 kohta).

Eelnõu § 7 p-ga 6 jäetakse välja TÕAS § 47 lg-st 3 sõnad „ja otsuse ära kiri saadetakse viivitamata kaebuse või avalduse esitajale“. Muudatus kõrvaldab korduse, kuivõrd otsus tuleb nagunii pooltele saata TÕAS § 62 lg 2 kohaselt.

Eelnõu § 7 p-ga 7 jäetakse välja TÕAS § 48¹ lg-st 2 sõnad „ja teatab menetlusosalistele kuupäeva, millal alustatakse eelmenetlust“. Eelmenetluse algusaja määramine ei ole vajalik, arvestades TÕAS § 48² lg 1 imperatiivset regulatsiooni ning asjaolu, et kättetoimetamise

viivituse tõttu võib algselt määratud algusaeg korduvalt edasi lükkuda, mis tekitab segadust. Vastuvaidlemisest teatamise tähtaeg teatatakse sellest olenemata ka avaldajale.

Eelnõu § 7 p-ga 8 jäetakse TÕAS § 48² lg-st 3 välja sõnad „menetlusosalise taotlusel“. Leppeperioodi lõpetamine võiks olla apellatsioonikomisjoni diskretsioon, mitte sõltuda eraldi taotlusest. Kui on ilmne, et leppeperioodi jooksul leppimist ei toimu, ei ole põhjust ka eelmenetlust edasi lükata.

Eelnõu § 7 p-ga 9 tunnistatakse kehtetuks TÕAS § 48² lg 4 sõnad „enne leppeperioodi lõppemist“ ning sõna „põhjus“ asendatakse sõnadega „alusel ning menetluse lõpetamise aluseks olev menetlusosalise toiming on tehtud enne leppeperioodi lõppu.“ Muudatus täpsustab, et lõivu tagastamine ei sõltu komisjoni otsuse ajast, vaid selle aluseks oleva toimingu ajast.

Eelnõu § 7 p-ga 10 täiendatakse TÕAS § 48³ lg-ga 3 järgmises sõnastuses: „Kaubamärgiseaduse § 53 lõike 1 punkti 3 või 4 alusel esitatud avalduse korral annab apellatsioonikomisjon pärast leppeperioodi lõppemist kaubamärgiomanikule kahekuulise tähtaja kaubamärgi kasutamise kohta tõendite esitamiseks või kaubamärgi kasutamata jätmise põhjendamiseks. Kui kaubamärgiomanik on nimetatud tõendid või põhjendused apellatsioonikomisjonile esitanud või teatanud oma soovist neid mitte esitada, loetakse talle antud tähtaeg lõppenuks. Seejärel edastab apellatsioonikomisjon nimetatud tõendid ja põhjendused avalduse esitajale ning teeb talle ettepaneku, et ta esitaks oma kirjaliku seisukoha kahe kuu jooksul ettepaneku tegemise kuupäevast arvates.“

Muudatus tuleneb asjaolust, et mittekasutamise tuvastamise avalduse puhul ei ole avaldajal reeglina midagi täiendada, sest tõendamiskoormis on omanikul. Teisalt peab olema tagatud avaldajale tõendite ja/või põhjenduste esitamisele järgneva vastuse koostamise pikem tähtaeg.

Eelnõu § 7 p-ga 11 tunnistatakse kehtetuks TÕAS 49 lg 4 teine lause „Otsus edastatakse viivitamata menetlusosalistele.“ Eesmärk on kõrvaldada TÕAS § 62 lg 2 kordus.

Eelnõu § 7 p-ga 12 asendatakse TÕAS § 49 lg 5 ja lg 6 sõna „kirjaliku“ sõnadega „kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud““. Muudatuse eesmärk on vorminõuete lihtsustamine menetlusosaliste jaoks tähtaegade pikendamise ja ennistamise kontekstis (vt ka eelnõu põhjendus § 7 p 5 kohta).

Eelnõu § 7 p-ga 13 täiendatakse TÕAS § 49 lg-ga 7 järgmises sõnastuses: „Kooseisu eesistuja äraolekul asendab teda apellatsioonikomisjoni teine alaline liige.“ Olukorras, kus apellatsioonikomisjoni eesistuja on puhkusel vm põhjusel ära, peaks komisjon saama teha vähemalt edasilükkamatuid menetlustoiminguid, mis on eesistuja pädevuses.

Eelnõu § 7 p-ga 14 täiendatakse TÕAS § 53 lg 1 pärast sõna „Apellatsioonikomisjoni“ sõnadega „koosseisu eesistujal, erinevate koosseisu eesistujate juhitud menetluste korral aga apellatsioonikomisjoni“. Muudatusega võimaldatakse menetluste ühendamist eesistuja tasandil. Kui ühendatavad menetlused on tema hallata, on ta ka pädevam ühendamist otsustama, mitte esimees, kes ei pruugi asjaoludega sedavõrd hästi kursis olla.

Eelnõu § 7 p-ga 15 täiendatakse TÕAS § 54 lg-ga 2². Lisatav säte võimaldab apellatsioonikomisjoni koosseisu eesistujal näha § 54 lg-tes 1 ja 2 nimetatud otsuses menetlusökonomiat silmas pidades ette, et otsus kuulub viivitamata täitmisele

Eelnõu § 7 p-ga 16 jäetakse TÕAS § 54 lg 3 sissejuhatavast lauseosast välja sõnad „ning otsus saadetakse viivitamata kaebajale või avalduse esitajale“. Eesmärk kõrvaldada TÕAS § 62 lg 2 kordus.

Eelnõu § 7 p-ga 17 asendatakse TÕAS § 54² lg 2 sõna „Kompromiss kinnitatakse“ sõnadega „Menetlusosaliste ühise avalduse alusel kinnitatakse kompromiss“. Muudatus tuleneb asjaolust, et senine sõnastus eeldab, aga ei taga, et kompromiss kinnitamiseks esitatakse. Kompromiss võidakse küll sõlmida ja sellest teatada, kuid menetluse lõpetamiseks ei ole vajalik selle kinnitamine, kui just pooled seda eraldi ei soovi (nt ärisaladusega piirnev olukord). Kompromissist võidakse mitte teatada ja avaldus lihtsalt tagasi võtta.

Eelnõu § 7 p-dega 18 ja 19 asendatakse TÕAS § 55 lg 1 sõnad „kaebuse korral“ sõnadega „asja menetleva“ ning sõnad „täiendava liikme ja avalduse korral täiendavad liikmed“ tunnistatakse kehtetuks. Samuti asendatakse TÕAS § 55 lg-s 3 sõnad „kolmeliikmelises koosseisus“ sõnadega „vastavalt käesoleva seaduse §-s 40² sätestatule“. Muudatused on seotud teiste varasemate TÕAS koosseisu muudatustega (vt lähemalt eelnõu põhjendus § 7 p 2-4 kohta). Neist lähtuvalt ei ole ka siin, apellatsioonikomisjoni lõppmenetluse puhul vaja määrata detailselt komisjoni koosseisu ülesehitust ega liikmete arvu.

Eelnõu § 7 p-ga 20 jäetakse TÕAS § 59 lg 1¹ punktist 1 välja sõna „kolmeliikmelise“. Muudatus seotud varasemate TÕAS koosseisus tehtavate muudatustega (vt lähemalt eelnõu põhjendus § 7 p 2-4 kui ka § 7 p 19-20). Kuivõrd kehtestatakse muudatused võimaldavad apellatsioonikomisjoni kaheliikmelist koosseisu kiirendatud menetluses (TÕAS § 40² lg 3), ei ole vaja siin lõppmenetluse puhul liikmete arvu rõhutada ning kolmeliikmelise koosseisu sedastus ei ole enam õige.

Eelnõu § 7 p-ga 21 täiendatakse TÕAS § 62 lg 1 pärast sõna „Apellatsioonikomisjoni“ sõnaga „koosseisu“ ning pärast sõna „otsus“ sõnadega „, samuti käesoleva seaduse § 48⁴ lõikes 2 ning § 54 lõigetes 3 ja 5 nimetatud ainuisikuline otsus“. Muudatuse eesmärk on tagada üldine huvi apellatsioonikomisjoni koosseisu otsuste teatavakstegemiseks veebilehel avaldamise teel, sh eelkirjeldatud koosseisu eesistuja ainuisikuliste otsuste puhul (vt ka eelnõu põhjendus järgneva § 7 p 22 kohta).

Eelnõu § 7 p-ga 22 täiendatakse TÕAS § 62 lg-ga 1¹. Lisatava lõike kohaselt tehakse TÕAS § 47 lg-s 3 ja § 54 lg-tes 1 ja 2 nimetatud otsus menetlusosalisele teatavaks kättetoimetamisega. Kättetoimetamisele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse 1. osa 1. peatüki 7. jaos sätestatud. Ülejäänud ainuisikuliste otsuste (s.o § 48⁴ lg-s 2, § 52¹ lg-s 3 ning § 54 lg-tes 3 ja 5 nimetatud otsused) puhul säilib nende teatavakstegemine veebilehel avaldamise teel. Nende otsuste puhul esineb üldine huvi vastava otsuse avalikustamiseks ning ei ole mõjuvat põhjust, miks otsust ei võiks avalikustada.

§ 8. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub üldises korras, s.o kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist (v.a all punktid). Eelnõu rakendamise osas ei kaasne olulisi õiguslikke muutusi ega muid olulisi mõjusid. Rakendajatele ei nähta ette uusi kohustusi, mis vajaksid üleminekuaega. Sellest tulenevalt on ette nähtud jõustumine üldises korras.

Käesoleva seaduse § 1 punktid 4, 6-9, 11-12 ja 14-25, § 2 punktid 3-4, 6-9, 12-15 ja 17-21, §

4 punktid 2, 6-17 ja 19 ning § 5 punktid 1, 3 ja 9-25 jõustuvad 2023. aasta 31. augustil. Nimetatud punktid on seotud Patendiameti üleminekuga uuele infosüsteemile. Üleminek on ette nähtud lõppema 2023. aasta 31. augustil.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõus ei kasutata uusi õigustermineid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega ega puuduta asjaomase tööstusomandi valdkonna direktiivide reguleerimisala.

6. Seaduse mõjud

Seaduseelnõuga kaasnevad mõjud riigiasutuste korraldusele (Patendiametile) ja majanduslikud mõjud (Patendiametile, taotluste esitajatele, patendivolinikele).

Eelnõuga tehakse muudatused:

1. esindusõiguses,
2. Patendiameti teadete edastamises ja menetlustoimingutes,
3. riigilõivu tasumise korras,
4. tööstusomandi apellatsioonikomisjoni töökorralduses,
5. muud väiksemad muudatused eriseadustes (RLS, KaMS, TÕAS).

Järgnevalt vaadeldakse üksikasjalikumalt esimese nelja muudatuse mõjusid, viienda muudatuse alla kuuluvad on pigemini tehnilised ja märkimisväärseid mõjusid nendega ei kaasne.

Muudatus I: esindusõiguse muudatused

Lihtsustatakse asjaajamiskorda: 1. kaotatakse piirangud ühise esindaja esindusõiguse ulatusele, 2. nähakse ette patendivoliniku esindusõiguse eeldus Patendiametis ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonis, 3. patendivolinikele antakse õigus anda esindusõigus edasi teistele sama äriühingu patendivolinikele, 4. täpsustatakse, kellele ja kuidas peab Patendiamet teateid edastama.

Kaasnev mõju Ia: majanduslik mõju, mõju halduskoormusele

Sihtrühm: patendivolinikud (53²), ettevõtjad (patendivolinike kliendid)

Muudatus lihtsustab nii patendivolinike, nende klientide kui ka kaudselt Patendiameti asjaajamist. Väheneb halduskoormus asjaajamisel, kuna kaotatakse nõue esitada koos iga taotluse või avaldusega esindusõigust tõendav volikiri ning asendades selle patendivoliniku esindusõiguse eeldusega. Samuti kehtestatakse eelnõuga võimalus anda volikirjas patendivolinikule samas äriühingus tegutseva teise patendivoliniku edasivolitamise õigus. Mõju ulatus on väike, kuna muudatus lihtsustab nii ettevõtjate kui patendivolinike tööd

² Eesti Patendiameti andmetel 2022. a märtsi keskpaiga seisuga oli registreeritud patendivolinikke 53 (<https://www.epa.ee/et/lisateave/patendivolinikud>)

olukordades, kus esindusõiguse edasiandmine ei olnud võimalik (nt volitatud patendivoliniku ajutise eemaloleku ajal). Patendivolinikele avaldub mõju sagedamini kui nende klientidele, kellele see enamasti avaldub ebaregulaarselt, kuna esindusõiguse küsimustega tuleb neil tegeleda siiski harva. Nt 2020. a esitati 24 patenditaotlust, 48 täiendava kaitse taotlust³ ja 43 kasuliku mudeli taotlust⁴. Ebasoovitavaid mõjusid muudatusega ei kaasne, kuna esindusõiguse olemasolus kahtlemise korral säilib Patendiametil ja tööstusomandi apellatsioonikomisjonil siiski õigus nõuda patendivolinikult volikirja esitamist.

Kaasnev mõju Ib: mõju riigiasutuste korraldusele

Sihtrühm: Patendiameti ametnikud ja töötajad (29⁵)

Volikirjade kontrollimine Patendiametis väheneb, kuid vajadusel säilib õigus patendivolinikult volikirja esitamist siiski nõuda. Sihtrühmal pole käitumist vaja muuta, kuna tööprotsessid lihtsustuvad ning ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne. Patendivolinike esitatud taotluste menetlemine on Patendiametile regulaarne või ka igapäevane tegevus.

Muudatus II: Patendiameti teadete edastamise ja menetlustoimingute muudatused

Kaasnev mõju IIa: mõju riigiasutuste korraldusele

Sihtrühm: Patendiameti ametnikud ja töötajad (29⁶)

Muudatusega kaasneb Patendiameti töö ümberkorraldus, asjaomaste tööstusomandi esemete menetlused muutuvad tõhusamaks. Tööprotsessid on lihtsamad, tõhusamad, elektroonilised, mis eeldab sihtrühma käitumise muutumist, kuid ei põhjusta kohanemiskulusi. Isiku edastatud e-posti aadressi korral eeldatakse nõusolekut, et talle võib menetlusega seotud teated edastada elektrooniliselt, kui puudub teistsugune informatsioon. Pikaajalisem mõju on ametnike ja töötajate jaoks tööprotsesside lihtsustumine ja kiiremaks muutumine, mistõttu ebasoovitavad mõjud puuduvad. Kiireneb infovahetus ning sellest johtuvalt eeldatavalt ka menetlus. Mõju sagedus on regulaarne, kuna tegemist on ameti igapäevase töökorraldusega.

Kaasnev mõju IIb: majanduslik mõju

Sihtrühm: Patendiameti teenuste kasutajad (patendivolinikud (53)⁷, tööstusomandiõiguste taotlejad või -omajad (füüsilised ja juriidilised isikud)⁸)

³ Eesti Patendiamet, patenditaotluste ja nende menetluse andmekogu 01.01.2020 - 31.12.2020 statistiline põhjaruanne: https://www.epa.ee/sites/www.epa.ee/files/elfinder/dokumendid/2020_patmen.pdf

⁴ Eesti Patendiamet, kasuliku mudeli registreerimise taotluste menetlus 01.01.2020 - 31.12.2020 statistiline põhjaruanne: https://www.epa.ee/sites/www.epa.ee/files/elfinder/dokumendid/2020_mudmen.pdf

⁵ Eesti Patendiameti andmetel 2022.a. märtsi lõpu seisuga töötas patendiosakonnas 15 inimest, registriosakonnas 12 inimest, tööstusomandi apellatsioonikomisjonis alaliselt 2 inimest.

⁶ Eesti Patendiameti andmetel 2022.a. märtsi lõpu seisuga töötas patendiosakonnas 15 inimest, registriosakonnas 12 inimest, tööstusomandi apellatsioonikomisjonis alaliselt 2 inimest.

⁷ Eesti Patendiameti andmetel 2022. a märtsi keskpaiga seisuga oli registreeritud patendivolinikke 53 (<https://www.epa.ee/et/lisateave/patendivolinikud>)

⁸ 2021 jooksul esitati 26 patendi ning 51 kasuliku mudeli reg. taotlust; 31.12.2021 seisuga registris 164 kehtivat patenti ning 204 kasulikku mudelit (<https://www.epa.ee/et/statistika/statistika-2021>).

Teenuste kasutajate jaoks muutub informatsiooni liikumine Patendiameti ja kasutaja vahel ladiusamaks. Teadete saatmine e-posti teel toetab viivituseeta suhtlust. Väheneb sihtrühma halduskoormus. Menetlusosalised puutuvad muudatuse mõjudega kokku pigem ebaregulaarselt. Ebasoovitavad mõjud puuduvad, kuna oma käitumist pole sihtrühmadel vaja muuta.

Muudatus III: riigilõivu tasumise korra muudatused

Seoses elektroonilisele menetlusele üleminekuga muutub Patendiametile riigilõivu tasumise kord. Seni tuli isikul koos taotluse või avaldusega esitada ka andmed lõivu tasumise kohta või seda tõendav dokument. Uue korra kohaselt ei pea taotleja aga enam tasuma riigilõivu enne taotluse või avalduse esitamist, vaid taotluse/avalduse esitamise järel. Pärast nõutavate dokumentide olemasolu kontrollimist väljastab Patendiamet taotlejale unikaalse viitenumbri, mille alusel lõiv tasutakse. Taotlust või avaldust menetletakse alles siis, kui lõiv on tasutud. Suureneb mugavus lõivu tasumisel, mis vähendab ka halduskoormust. Uue süsteemi kõrval säilib alternatiivina ka vana viis, s.o võimalus tasuda lõivu ilma viitenumbrita enne taotluse/avalduse esitamist ning esitada Patendiametile andmed riigilõivu tasumise kohta, mille järel on ametil võimalik kontrollida riigilõivu tasumist.

Kaasnev mõju IIIa: mõju riigiasutuse korraldusele

Sihtrühm: Patendiameti ametnikud ja töötajad (29⁹)

Ligipääs riigilõivu tasumist kinnitavatele elektroonilistele andmetele muudetakse Patendiameti töötajatele lihtsamaks, andmete kättesaadavus muudab tööprotsessi kiiremaks. Paraneb ameti töö üldine tõhusus osas, mis puudutab riigilõivude tasumist uue korra ja süsteemi järgi. Eeldatavalt leevendub ka töökoormus samas osas. Eeldatavalt on mõju avaldumise sagedus igapäevane.

Kaasnev mõju IIIb: majanduslik mõju

Sihtrühm: Patendiameti teenuste kasutajad (patendivolnikud (53)¹⁰ ja tööstusomandiõiguste taotlejad või -omajad (füüsilised ja juriidilised isikud))

Riigilõivu tasumine muutub mugavamaks – piisab lõivu tasumisest unikaalse viitenumbri alusel, ei ole kohustust esitada selle kohta eraldi andmeid või tasumist tõendavat dokumenti. Samas säilib alternatiiv tasuda lõiv senise korra kohaselt. Isikutele ei kaasne seega negatiivseid tagajärgi, vaid nende võimalusi lõivu tasumiseks avardatakse. Muudatuse tulemusena väheneb sihtrühma halduskoormus riigilõivu tasumisel. Siiski avaldub mõju vaid riigilõivu eeldava menetluse läbimise korral ning mõju avaldub ettevõtjatele enamasti ebaregulaarselt.

Kokkuvõtvalt väheneb eelnõuga kavandatavate muudatuste I–III tõttu halduskoormus patendivolnikele ja nende klientidele, tööstusomandiõiguste taotlejatele ja nende omajatele, kuna edaspidi ei pea iga taotluse või avaldusega esitama esindusõigust tõendavat volikirja ning avardub edasivolitamise õigus. Halduskoormust leevendavalt mõjub ka elektrooniliste suhtluse ja maksekanalite võimaluste avardamine nii riigiasutustega suhtlemisel kui riigilõivude

⁹ Eesti Patendiameti andmetel 2022.a. märtsi lõpu seisuga töötas patendiosakonnas 15 inimest, registriosakonnas 12 inimest, tööstusomandi apellatsioonikomisjonis alaliselt 2 inimest.

¹⁰ Eesti Patendiameti andmetel 2022. a märtsi keskpaiga seisuga oli registreeritud patendivolnikke 53 (<https://www.epa.ee/et/lisateave/patendivolnikud>)

tasumisel.

Muudatus IV: Tööstusomandi apellatsioonikomisjoni menetluste ökonoomsemaks muutmine

Eelnõuga tehakse mitmeid muudatusi tööstusomandi apellatsioonikomisjoni töökorralduses. Kiirendatud menetluses avaldust lahendav apellatsioonikomisjoni koosseis koosneb edaspidi kahest apellatsioonikomisjoni alalisest liikmest. Kui apellatsioonikomisjoni alalistel liikmetel tekivad avalduse lahendamisel eriarvamused, kaasatakse koosseisu eesistuja poolt koosseisu täiendav liige. Üldmenetluse avalduste puhul võimaldatakse ühe täiendava liikmega koosseisu. Edaspidi asendab komisjoni koosseisu eesistuja äraolekul teda teine alaline liige, et vähemalt edasilükkamatud menetlustoimingud saaksid tehtud. Lihtsustatakse ka mõningaid vorminõudeid võimaldades tähtaja ennistamisel või pikendamisel avaldust esitada kirjaliku vormi asemel kirjalikult taasesitatavas vormis. Lisaks antakse avalduse leppeperioodi lõpetamise otsustusõigus komisjonile, kes saab eelmenetluse alustamisel osapoolte tarbetut viivitamist vältida. Kõige eelnevaga muudetakse komisjoni töö praegusega võrreldes ökonoomsemaks.

Kaasnev mõju IVa: mõju riigiasutuse korraldusele

Sihtrühm: Tööstusomandi apellatsioonikomisjoni alalised ja täiendavad liikmed ning töötajad (4)¹¹

Muudatuste tulemusena muutub tööstusomandi apellatsioonikomisjoni töö paindlikumaks ja efektiivsemaks, mistõttu muutub komisjoni töökorraldus, kuid muudatustega kohanemisel raskusi ei tohiks tekkida ning ebasoovitavaid mõjusid kaasneda. Muudatused puudutavad komisjoni töö igapäevast korraldust.

7. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Seaduseelnõu vajadus tuleneb peamiselt Patendiameti üleminekust elektroonilisele menetlusele eelnõus kirjeldatud valdkondades. Leiutiste menetlemise infosüsteemi riigihange on juba töös ning arenduse eeldatav valmimise aeg on 31.08.2023. Projekti eelarve on 530 653,80 €, millest on 499 965,00 € struktuurifond ning 30 688,80 € täiendav omafinantseering. Arendustöödeks on eelarvest ette nähtud 460 800,00 € ning muudeks tegevusteks (projektijuhtimine, ISKE audit, OWASP turvatestimine) 69 853,80 €. Peale mainitute ei ole seaduse rakendamisega seoses ette näha täiendavaid tegevusi või kulutusi.

8. Rakendusaktid

Seaduseelnõuga seoses muudetakse ka järgmisi tööstusomandi ala määrusi:

1. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 12 „Kaubamärgimäärus“,
2. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 2 „Patenditaotluse sisu- ja vorminõuded ning Patendiametile esitamise kord“,
3. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 25 „Rahvusvahelise patenditaotluse Patendiametile esitamise kord“,

¹¹ Tööstusomandi apellatsioonikomisjoni kuulub 2 alalist liiget ja täiendav liige, komisjoni teenindab sekretär (vt TÕAS § 40 lg 3 ja lg 7, Tööstusomandi apellatsioonikomisjoni põhimäärus § 29 ja § 30³).

4. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 4 „Eesti Patendilehe põhimäärus“,
5. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määruse nr 20 „Patendikirja vorminõuded ning vormistamise ja väljaandmise kord“,
6. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 13 „Meditsiini- ja taimekaitsetoodete täiendava kaitse taotluse dokumentide vorminõuded ja esitamise kord“,
7. justiitsministri 13. jaanuari 2012. a määrus nr 14 „Meditsiini- ja taimekaitsetoodete täiendava kaitse tunnistuse vormi ja väljaandmise kord“,
8. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 3 „Euroopa patenditaotluse Eesti Patendiametile esitamise ja Euroopa Patendiametile edastamise, Euroopa patenditaotluse patendinõudluse ja patendikirjelduse tõlke esitamise ja avalikustamise ning Euroopa patenditaotluse siseriiklikuks patenditaotluseks ja kasuliku mudeli registreerimise taotluseks muutmise kord“,
9. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 8 „Kasuliku mudeli registreerimise taotluse sisu- ja vorminõuded ning Patendiametile esitamise kord“,
10. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 10 „Kasuliku mudeli prioriteeti tõendava dokumendi vorminõuded ja vormistamise kord“,
11. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 15 „Mikrolülituse topoloogia registreerimise taotluse dokumentide vorminõuded ja esitamise kord“,
12. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 16 „Mikrolülituse topoloogia tunnistuse vorminõuded ja väljaandmise kord“,
13. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 5 „Geograafilise tähise registreerimise taotluse dokumentide vorminõuded“,
14. justiitsministri 5. mai 2000. a määrus nr 151 „Riiklik geograafiliste tähiste register“,
15. justiitsministri 3. jaanuari 2012. a määrus nr 28 „Tööstusomandi apellatsioonikomisjoni põhimäärus“.

Muutmist vajavate määruste jõustumisajaks on planeeritud 31.08.2023. S.o ajaks, kui Patendiamet on üle läinud elektroonilisele menetlusele eelnõus kirjeldatud valdkondades.

9. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub üldises korras, s.o kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist (v.a all punktid). Eelnõu rakendamisega selles osas ei kaasne olulisi õiguslikke muudatusi ega muid olulisi mõjusid. Rakendajatele ei nähta ette uusi kohustusi, mis vajaksid üleminekuaega. Sellest tulenevalt on ette nähtud jõustumine üldises korras.

Käesoleva seaduse § 1 punktid 4, 6-9, 11-12 ja 14-25, § 2 punktid 3-4, 6-9, 12-15 ja 17-21, § 4 punktid 2, 6-17 ja 19 ning § 5 punktid 1, 3 ja 9-25 jõustuvad 2023. aasta 31. augustil.

Nimetatud punktid on seotud Patendiameti üleminekuga uuele Patendiameti leiutiste menetlemise elektroonilisele infosüsteemile, mis on ette nähtud lõppema 2023. aasta 31. augustil.

Seaduse § 1 punkt 4 võimaldab patendiseaduse muudatuse alusel Patendiametil elektroonilise menetluse kasutuselevõtul edastada taotlejale teateid elektroonilise keskkonna vahendusel. Ka § 1 punkt 6 seondub taotluste elektroonilise esitamisega. § 1 punktid 7 ja 12 seonduvad elektrooniliste prioriteedinõuet tõendavate dokumentidega. § 1 punkt 8 võimaldab samuti elektroonilise menetluse kasutuselevõtul edastada taotlejale teateid ka elektroonilise keskkonna vahendusel. § 1 punkt 9 seondub riigilõivudega, kus elektroonilisele infosüsteemile üleminekul ei ole Patendiametile enam vaja esitada andmeid tasuta riigilõivu kohta. § 1

punktiga 11 kaotatakse mh ära kohustus esitada andmed riigilõivu kohta, asendades see viitega kohustusele tasuta riigilõiv. § 1 punktid 14-19 võimaldavad elektroonilise menetluse korral patendikirja elektroonilist väljaandmist ning täpsustavad ka selle väljaandmise kuupäeva, paberil ära kirja, duplikaati. Analoogiliselt reguleerib § 1 punkt 20 täiendava kaitse omaniku õigust taotleda tunnistuse paberil ära kirja või tunnistuse duplikaati. § 1 punktid 21-23 muudavad riigilõivu tasumist ja selle tasumise kontrollimist puudutavaid sätteid (unikaalne viitenumber). § 1 punktid 24-25 asendavad senise kohustuse esitada andmed riigilõivu tasumise kohta kohustusega tasuta riigilõiv (elektroonilise menetluse puhul ei ole Patendiametile vaja esitada andmeid iga riigilõivu tasumise kohta).

Seaduse § 2 punktidega 3-4 ning 9 tunnistatakse geograafiliste tähistega valdkonnas elektroonilisele menetlusele üleminekuga seoses kehtetuks kohustus esitada riigilõivu tasumist tõendav dokument (edaspidi piisab elektroonilise menetluse puhul riigilõivu tasumisest) ning muudetakse ka registri vastutav töötaja. § 2 punktidega 6-8 kehtestatakse täpsem registreerimistaotluse esitamise kord (määruses), nähakse ette registreerimistaotluse elektroonilise esitamise viis ning kaotatakse originaaldokumentide esitamise nõue. (Sama nõue kaotatakse ka § 1 punktiga 17.) § 2 punktiga 12 täiendatakse seaduse §-ga, mis reguleerib Patendiameti poolt teadete edastamist (sh vaikimisi nõusolek edastada e-posti aadressi teatanud isikule teateid elektrooniliselt). § 2 punktiga 13 kaotatakse ebavajalik säte registreerimistaotluse esitamise kuupäeva kohta. § 2 punktidega 14 ning 15 kaotatakse kohustus esitada riigilõivu tasumist tõendav dokument (piisab riigilõivu tasumisest) ning jäetakse välja viide esitada faksi teel saadetu puhul originaaldokumendid. § 2 punktiga 18 jäetakse seadusest välja järjekordne viide esitada riigilõivu tasumist tõendav dokument, edaspidi piisab riigilõivu tasumisest. § 2 punkti 19 täiendatakse seadust lõigetega, mis reguleerivad tunnistuse ära kirja ja duplikaadi väljaandmist (sh elektroonilise menetluse puhul). § 2 punktidega 20 ja 21 reguleeritakse riigilõivu tasumist ja tasumise kontrollimist uues peatükis.

Seaduse § 4 tunnistatakse kasuliku mudeli seaduses kehtetuks säte, millega kehtestati infokandjad, millel registreerimisetaotluses sisalduvad dokumendid esitada (elektroonilise menetluse puhul ei ole selliste kandjate kehtestamine vajalik). § 4 punktiga 6 reguleeritakse Patendiameti teadete edastamist (sh vaikimisi nõusolek edastada e-posti aadressi teatanud isikule teateid elektrooniliselt). § 4 punktiga 7 kaotatakse teadete kirjalik nõue, mis võimaldab elektroonilise menetluse kasutuselevõtul edastada isikule teateid ka elektroonilise keskkonna vahendusel. § 4 punktidega 8-10 muudetakse riigilõivu tasumise korda, sh kaotatakse kohustus esitada Patendiametil andmeid iga tasutud riigilõivu kohta. § 1 punktidega 11-12 reguleeritakse elektroonilise kasuliku mudeli tunnistuse üksikasju. § 4 punktid 13-14 reguleerivad registrist teabe saamist, kaotavad viite vajadusele esitada andmed riigilõivu tasumise kohta, asendades selle viitega kohustusele tasuta riigilõiv ning reguleerivad ka elektroonilisi prioriteedinõuet tõendavaid dokumente. § 4 punktid 14-15 ning 19 käsitlevad riigilõivude tasumist, sh kaotavad viite kohustusele esitada andmed tasuta riigilõivu kohta ning asendavad selle viitega kohustusele tasuta riigilõiv.

Seaduse § 5 punktiga 1 kaotatakse mikrolülituse topoloogia kaitse seadusest kohustus esitada riigilõivu tasumist tõendav dokument. § 5 punktiga 3 nähakse ette elektroonilise menetluse korral suhtlus taotlejaga. § 5 punktiga 9 täiendatakse seaduse lõikega, mis reguleerib Patendiameti poolt teadete edastamist (sh vaikimisi nõusolek edastada e-posti aadressi teatanud isikule teateid elektrooniliselt). § 5 punktiga 10 tunnistatakse kehtetuks taotluse esitamise päeva määramine posti teel. § 5 punktiga 11 nähakse elektroonilise menetluse jaoks e-maili aadressi märkimise võimalus. § 5 punktiga 12 muudatusega võimaldatakse Patendiametil

elektroonilise menetluse kasutuselevõtul edastada teateid ka elektroonilise keskkonna vahendusel. § 5 punktidega 13-14 kaotatakse kohustus esitada riigilõivu tasumist tõendav dokument, piisab riigilõivu tasumisest. § 5 punktidega 15-16 reguleeritakse registritoimikuga tutvumist, registrist info saamist ning kehtestatakse üldine viide riigilõivu tasumise kohustuse kohta. § 5 punktidega 17-19 reguleeritakse elektroonilist tunnistust, selle ära kirja ning tunnistuse duplikaati. § 5 punktiga 20 täiendatakse seadust uue riigilõivudega seonduva peatükiga (sh unikaalne viitenumber). § 5 punktiga 21 asendatakse viide riigilõivu tasumise dokumendi esitamisele kohustusega tasuda riigilõiv. § 5 punktiga 22 kaotatakse õiguste üleminekul kinnitatud ära kirja esitamise nõue, mis võiks avalduse elektroonilist esitamist ebamõistlikult takistada. § 5 punktid 22-23 puudutavad litsentsi registreerimist, kaotatakse ametlikult kinnitatud ära kirja nõue, mis võib avalduste elektroonilist esitamist ebamõistlikult takistada. § 5 punktiga 25 tunnistatakse kehtetuks senine riigilõivudega seonduv (vt ka eelmainitud § 5 punkt 20).

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu saadetakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Patendiametile, Patendivolinike Kojale, Eesti Advokatuurile, Eesti Advokatuuri intellektuaalse omandi ja IT-õiguse komisjonile, Eesti Juristide Liidule, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Teenusmajanduse Kojale, Riigikohtule, Tallinna Ringkonnakohtule, Tartu Ringkonnakohtule, Harju Maakohtule, Pärnu Maakohtule, Tartu Maakohtule, Viru Maakohtule, Tartu Ülikooli õigusteaduskonnale, Tallinna Tehnikaülikooli õiguse instituudile, Tallinna Ülikooli ühiskonnateaduste instituudile, Registrate ja Infosüsteemide Keskusele.